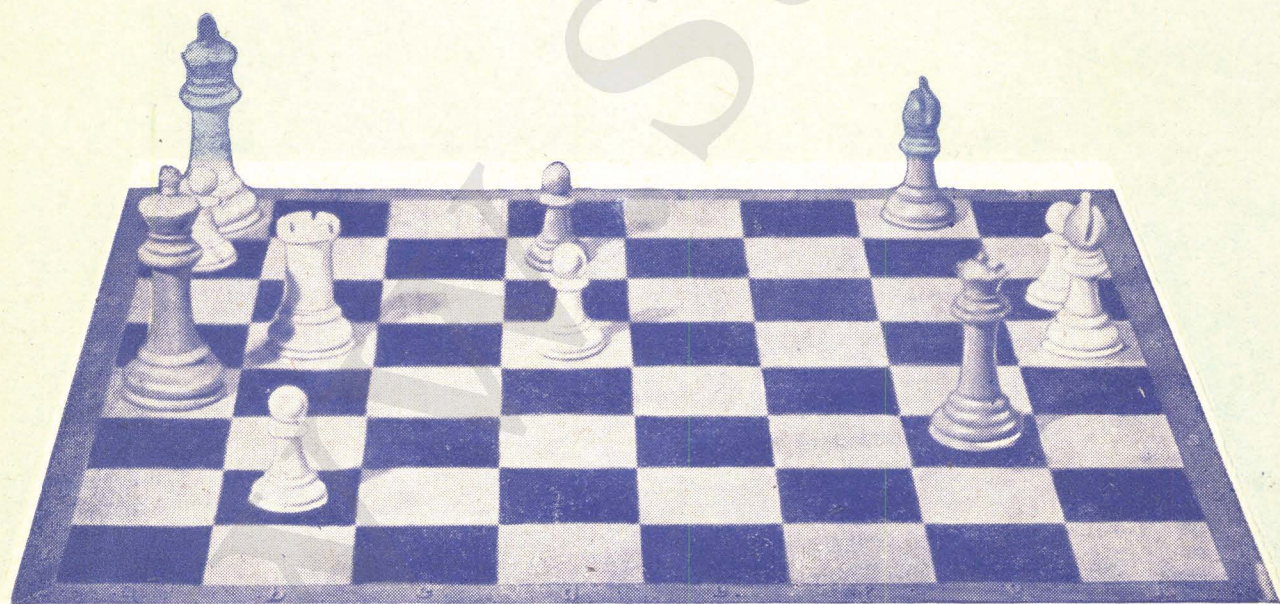

Revista
de
SAH

11

1958

CUPRINSUL

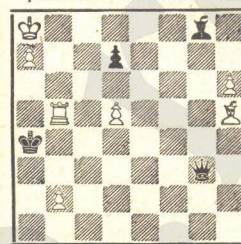
Probleme actuale: O activitate organizată în rândurile șahiștilor tineri	161
<i>D. Ulianov: Lenin jucând șah</i>	162
Teoria modernă	
<i>V. Urseanu: O nouă idee în sistemul Cigorin al apărării spaniole</i>	163
Partide și finaluri	
Din partidele vechilor maeștri (Adolf Albin): Albin—Tarasch	165
Partide de la turneul interzonal și de la alte concursuri interne și externe	166
Consultații	
<i>Tr. Ichim: Ce este „calitatea“</i>	173
Activitatea șahistă în țară	
Conferința comisiei orășenești de șah din București	174
Conferințele pentru alegerea comisiilor de șah ale regiunilor Stalin și Timișoara	174
Studii și probleme	
Gorghiev și Korolkov analizează	175
Probleme originale, dezlegări	176
Primul congres internațional al problemiştilor	176
În lumea dolarului	cop. 3
Combinatii, partide scurte	cop. 4

COPERTA NOASTRĂ

A. P. Kazanțev

Premiul I

Șahmatf v S.S.S.R., 1953

Alb câștigă

1. Tb7! (amenință mat prin 2. Nd1+ Ra4 3. b4+ și 4. Ne2) 1... De5! 2. Nd1+ (2. h7? N:d5 3. Nd1+ Ra5 4. b4+Ra6 5. Ne2+ D:e2 6. h8D N:b7+ 7. Rb8 Db5 =; 2. Ng6? Ra5!! =) 2... Ra5 3. b4+ Ra6 4. Ne2+! D:e2 5. Rb8 De5+ 6. Rc8 De8+ 7. Rc7 (Se pare că alb nu amenință nimic și că negrul are de ales între multe continuări) 7... N:d5! (Cea mai bună șansă. După 7... De5+ 8. d6 Dc3+ 9. Rb8 etc.; 8...D:d6+ 9. R:d6 Rb7 10. a8D+! Ra8 11. Rc7±) 8. a8D+! D:a8 9. Tb6+ Ra7 10. b5! (Dintr-odată figurile negre atât de puternice au devenit neputincioase) 10... Nb7 11. Ta6+!! N:a6 12. b6 mat.

O combinație surprinzătoare, terminată cu un mat de mare efect estetic. Studiul acesta întrunește în mod strălucit trăsăturile școlii sovietice: intensitatea luptei, naturalețea jocului și puritatea formei.

Din toată lumea

FESTIVAL INTERNAȚIONAL DE ȘAH ÎN R. P. POLONA

La Wrocław s-a desfășurat un festival internațional de șah, la care au luat parte nu mai puțin de 72 echipe din diferite țări. În prima grupă cele mai bune rezultate au fost obținute de echipa Republicii Democratice Germane (Uhlman, Goltz, Berthold) — 10 puncte din 12 posibile. Pe locurile următoare: 2. Maribor (R. P. F. Iugoslavia) — 8½ puncte; 3. R. P. Bulgaria — 7 puncte etc.

R.P. BULGARIA — R.D. GERMANA 13½—10½

O nouă afirmare pe plan internațional a echipei reprezentative a R. P. Bulgaria vine să întărească prestigiul de care se bucură tot mai mult mișcarea șahistă din țara vecină. După evoluția cu succes de la campionatul mondial studentesc, unde echipa R. P. Bulgaria a ocupat locul al II-lea și după frumoasa victorie obținută de echipa Sofiei împotriva echipei Belgradului, șahul bulgar a înregistrat o altă victorie în întâlnirea susținută de echipa națională în compania echipei reprezentative a Republicii Democratice Germane.

Desfășurată în R. D. G., în luna septembrie, această întrecere a avut loc sub forma a 6 meciuri de câte patru partide. Iată rezultatele:

Uhlman—Bobotov 2½—1½
Matich—Minev 1—3
Dittman—Milev ½—3½
Berthold—Pidevski 2½—1½
Fuchs—Tringov 2½—1½
Pietsch—Popov 1½—2½

CAMPIONATUL MONDIAL PE ECHIPE AL SURDOMUȚILOR

Nu de mult Londra a găzduit această interesantă competiție internațională, la care au participat echipele a 8 țări. Titlul de campioană a lumii a revenit echipei reunite a R. F. Germane și R. D. Germane, care a totalizat 18½ puncte din 28 posibile. Pe locurile următoare: 2. R. P. Polonă — 18½ p.; 3—4. Spania și R. P. F. Iugoslavia — 16 p.; 5. R. P. Ungară — 14½ p.; 6. Olanda 12 p.; 7. Anglia — 8½ p.; 8. Finlanda — 8 p.

CAMPIONATUL FRANȚEI

Anul acesta campionatul Franței a fost lipsit de participarea unor jucă-

tori cunoscuți, ca: dr. Bergraser, Bouville, Raizman și Nora. Titlul a revenit lui Lemoine care a obținut 7½ puncte împreună cu Ross, dar a beneficiat de sistemul Sonneborn—Berger.

CAMPIONATUL SUEDEI

Totalizând 8 puncte din 11 posibile, Johansson a câștigat titlul de campion al Suediei pe anul 1958. Urmează: 2—3. Arnlin și Sterner — 7½ p. 4. Nilsson și Stenborg — 6 p. etc.

CAMPIONATUL ANGLIEI

În campionatul Angliei nu a fost decis câștigătorul. Pe locul I au ieșit la egalitate Farden și Penrose cu 8½ puncte din 11 posibile; de aceea pentru desemnarea campionului va avea loc un meci între primii doi clasafi.

TURNUL DE LA SAN BENEDETTO DEL TRONTO

Anul acesta a avut loc la San Benedetto del Tronto cel de-al VII-lea festival de șah tradițional. În turneul principal a învins iugoslavul Karaclaici cu 8½ puncte (7 câștigate, 3 remize și nici o pierdere); 2. Lehman — 7 p.; 3. Nikolici — 6½ p.; 4—5. Roth și Tatai 6 p. etc.

Probleme actuale

O activitate organizată în rîndurile șahiștilor tineri

Anii din urmă au fost bogați în succese pentru mișcarea șahistă din țara noastră. Sînt cunoscute remarcabilele rezultate obținute de șahiști romîni în mari turnee internaționale, în competiții pe echipe, în meciuri cu reprezentative naționale ale unor țări cotate ca frunțașii în ierarhia șahului mondial. Pe parcursul acestor ani vești îmbucurătoare ne-au sosit succesiv de la Emmen, Sofia, Krakovia și din alte orașe unde jucătorii noștri apărau culorile patriei în fața tablelor de șah. Iată dar atîtea prilejuri de bucurii și satisfacții, cu atît mai mari cu cît cei mai mulți din solii șahului nostru peste hotare erau reprezentanții tinerei generații, ridicați și crescuți în anii regimului de democrație populară.

Dar nu numai peste hotare se afirmă și înving tinerii noștri șahiști. Competițiile interne de primă însemnătate, campionatele republicane individuale și pe echipe, concursurile de cupă și turneele rezervate jucătorilor frunțași se desfășoară sub semnul unui asalt impetuos al tineretului către locurile de frunte. În două finale de campionat național generația tină și-a impus valoarea, aducînd în primele locuri pe A. Gunsberger, G. Mititelu, I. Szabo, Th. Ghițescu, D. Drimer, M. Pavlov, care nu cu multă vreme în urmă mai evoluau în competițiile juniorilor.

Tineretele șahiste Maria Pogorevici și Margareta Teodorescu s-au remarcat de asemenea în competițiile de masă, urcînd apoi treptele măiestriei. Anul trecut ele au ocupat primul loc, la egalitate cu șahistele sovietice, în campionatul mondial pe echipe, iar puțin mai tirziu Maria Pogorevici a cîștigat turneul zonal de la Krakovia, continuînd lupta pentru titlul suprem în marele turneu al candidadelor. Reprezentativa noastră feminină, alcătuită în mare proporție din tinere jucătoare, a învins formația R. P. F. Iugoslavia, considerată pînă atunci a doua în lume, după U.R.S.S.

Fără îndoială că mișcarea șahistă din țara noastră și-a cucerit prin aceste succese un frumos și binemeritat prestigiu în arena internațională. Este cu atît mai mult de datorită tuturor celor ce iubesc șahul să păstreze și să dezvolte prestigiul dobîndit.

În lumina acestor constatări, problema cea mai actuală a mișcării noastre șahiste o constituie înprospătarea necentenită a lotului de jucători frunțași cu elemente tinere, talentate, corespunzătoare din toate punctele de vedere. Mișcarea șahistă are nevoie de rezerve de nădejde, care să completeze cu succes rîndurile măestrilor și candidaților de maeștri, ale șahiștilor cu clasificări superioare. Or, aceste rezerve nu se pot găsi decît în masele largi de tineri muncitori, țărani muncitori, elevi, studenți, ostași ai armatei noastre populare.

Trebuie să constatăm, însă, că în ultima vreme activitatea de promovare a tinerilor șahiști nu se desfășoară în cele mai bune condiții. Este adevărat că în mijlocul tinerilor șahul cunoaște o mare răspîndire. Dar această pasiune nu este folosită în suficientă măsură pentru atragerea tineretului spre practicarea regulată și, mai ales, organizată a șahului.

Școala și uzina trebuie să devină principalele pepiniere ale mișcării șahiste. Aici pot fi constituite secții de șah și în cadrul lor să se organizeze lecții, concursuri, simultane și conferințe. O experiență extrem de interesantă, deși nu inedită, a fost inițiativa de la școala medie nr.

17, din București. Aici șahul a fost introdus ca obiect de studiu în cadrul orelor de educație fizică.

Sînt de așteptat asemenea inițiative în cît mai multe școli, întreprinderi, fabrici, uzine. Foarte utile sînt asemenea „ore de șah” în căminele culturale, mai ales acum în timpul iernii. Aceste forme de studiere au nu numai rostul de a atrage tineretul spre acest joc frumos ci și (aspectul nu este de neglijat) de a-l face de la început pe debutant să înțeleagă că fără o pregătire metodică, științifică, disciplinată este de neconceput ridicarea simțitoare a nivelului cunoștințelor și a forței de joc. Practicarea empirică a șahului nu-l poate duce spre performanțe de valoare.

Acesta este fondul problemei, dar se pot găsi, evident, și alte mijloace concrete menite să ridice nivelul calitativ al jocului juniorilor noștri. Este cu atît mai necesar acest lucru, cu cît în ultimii patru ani numărul jucătorilor frunțași pînă la vîrsta de 20 ani a fost extrem de mic. Nu ne înșelăm dacă afirmăm că la ora actuală n-am putea alinia o formație de juniori care să egaleze ca valoare pe cea din urmă cu numai cîțiva ani. Într-un mod cu totul nejustificat au fost abandonate o serie de competiții specifice juniorilor. Așa s-a întîmplat cu campionatul național de juniori; mai mult chiar, din campionatul republican pe echipe — dat fiind numărul înfîm de juniori cu clasificări superioare — a fost scos juniorul pe care trebuia să-l prezinte fiecare echipă. Campionatele școlare, mijloc atît de eficace de atragere a tineretului studios, nu și-au găsit pînă acum locul pe care-l merită în calendarul competițional intern. Acum, la reluarea acestor competiții, se cere din partea colectivelor sportive mult mai multă atenție și sprijin șahului școlar. Trebuie de asemenea organizate mai multe concursuri de clasificare. Obținerea clasificării sportive, fie chiar și a unei categorii inferioare, constituie un îndemn pentru tînărul șahist de a continua munca sa de perfecționare.

Paralel cu organizarea atragerii în proporție de masă a tineretului spre practicarea șahului, trebuie avut în vedere aspectul educativ al acestei probleme. Munca de educare a tinerilor sportivi în spiritul moralei comuniste, în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar trebuie să stea în centrul preocupărilor antrenorului și conducerii colectivelor sportive. S-au întîmplat cazuri cînd tineri șahiști talentați au manifestat după primele succese semne de înfumurare și vedetism, lipsă de respect față de adversar, autoîncredere exagerată. Acestea au dus la scăderea performanțelor, la înregistrarea de insuccese care păreau antrenorilor „accidente inexplicabile”, o simplă eclipsă de formă. În realitate, fenomenul acesta este rezultatul unei slabe munci educative, efectul lipsei de preocupare pentru educarea multilaterală a sportivului.

Problema atît de arzătoare a promovării de cadre tinere eminente în mișcarea șahistă nu poate fi rezolvată numai prin organizarea în timpul vacanței a unei tabere de juniori, al cărei folos este incontestabil. Ea trebuie să constituie preocuparea permanentă a colectivelor și cluburilor, a antrenorilor și instructorilor, a tuturor celor care pun entuziasmul și pasiunea lor în slujba progresului mișcării de cultură fizică și sport din patria noastră.

Lenin jucînd șah

Una din preocupările preferate ale marelui Lenin în rarele sale clipe de odihnă era încă din anii tinereții jocul de șah. Pasiunea ce-a manifestat-o tot timpul vieții sale pentru jocul de șah își are rădăcinile în copilărie, în educația primită în casa părintească, unde jocul de șah avea o tradiție puternică. În amintirile celor apropiați sînt adesea făcute referiri la dragostea adevărată pe care o avea Lenin pentru jocul de șah, la disputele șahiste ce aveau loc între membrii familiei Ulianov, la întîlnirile amicale de șah dintre Lenin și Gorki sau la interesul arătat de Lenin compoziției de șah și în special lucrărilor fraților Platov, celebri autori de studii. Cititorii noștri au avut prilejul să cunoască aceste aspecte ale activității lui Lenin, care completează în mod armonios chipul genialului învățător al oamenilor muncii și dovedesc multilateralele sale preocupări.

O lumină inedită aruncă asupra activității șahiste a lui Vladimir Ilici din anii tinereții sale amintirile pe care le-a lăsat fratele său mai mic, D. Ulianov.

Din aceste amintiri publicăm cîteva fragmente, care aduc interesante date istorice și biografice din perioada copilăriei și tinereții lui Lenin.

Pe cînd jucam șah cu fratele meu

de D. ULIANOV

Vladimir Ilici a început să joace șah la vîrsta de opt sau nouă ani. El juca cu tatăl nostru, care a fost primul său maestru, cu fratele nostru mai mare, Alexandru, și apoi cu noi, cei mai mici, cu sora noastră Olga și cu mine. Pentru mine el era un maestru, un maestru foarte sever; de aceea preferam să joc cu tatăl nostru care, mai indulgent, îmi îngăduia să repet mutările.

Vladimir Ilici avea o regulă severă pe care o respecta întotdeauna și pretindea să fie respectată de partenerul său: să nu fie repetată nici o mutare, iar piesa atinsă să fie jucată.

De obicei, el juca cu seriozitate și nu-i plăceau așa-zisele partide „ușoare”. Cînd juca cu adversari mai slabi, ceda cîte o figură pentru a se echilibra forțele. Și dacă adversarul, din vanitate, refuza, Vladimir Ilici spunea: „Nu

este interesant pentru mine să joc cu forțe egale, cînd nu trebuie să te gîndești, să lupți, să ieși din situații grele”. El prefera chiar să fie mai slab decît cel care îi lua figura. Cînd am început să-l înving mai des cu un turn mai puțin și cînd îi propuneam să schimb turnul pentru unul din cai, el îmi spunea: „După ce ai să cîștigi trei partide una după alta, vom face și acest lucru”.

Pentru Vladimir Ilici, cel mai interesant lucru la jocul de șah era lupta înverșunată pentru continuarea cea mai bună, găsirea celei mai bune soluții pentru ieșirea dintr-o situație grea, chiar disperată; îl interesa mai puțin să cîștige sau să piardă o partidă. Mutările bune ale adversarilor, și nu cele proaste, îi făceau plăcere. Dacă partenerul său juca slab în cursul partidei, după terminare îi spunea ri-

zînd: „Ei bine, nu eu am cîștigat, ci tu ai pierdut”.

O partidă „oarbă”...

În timpul iernii 1888—1889, Vladimir Ilici a jucat mult șah; mergea la club împreună cu unul din verii noștri. Pe atunci locuim la Kazan.

O dată, în acel timp, Vladimir Ilici și-a încercat forțele jucînd o partidă „oarbă”. M-a chemat în camera lui și mi-a spus că va juca cu mine fără să-mi dea piese avantaj și fără să se uite la masa de șah. Deoarece n-am jucat niciodată în felul acesta și crezînd că va fi foarte greu pentru el, m-am așezat plin de încredere în fața mesei și m-am hotărît să-l scot din sările prin mutări neobișnuite și întinzîndu-i „curse”, pe care speram că nu le va observa. El s-a așezat pe pat și a început să dicteze mutările. Cu toate șirellicurile folosite de mine, am fost învins repede. În general însă, lui Vladimir Ilici nu-i plăcea să joace partide „oarbe” și nu-mi amintesc să mai fi jucat apoi asemenea partide.

Trebuie să spun de altfel că acest mod de a juca, deși este plin de efect, este foarte dăunător: calitatea jocului scade fără îndoială și, în același timp, se cere o mare încordare de spirit.

... Și prin corespondență

În cursul aceleiași ierni, Marc Timofeievici Elizarov a organizat o partidă prin corespondență între Vladimir Ilici și A. Kardin, un bun jucător din Samara. Mutările și le comunicau prin poștă, de obicei prin cărți poștale. După una din mutări Vladimir Ilici, care aștepta răspunsul, a mișcat de mai multe ori piesele, spunînd: „Ar fi interesant de văzut ce va face acum, cum are s-o scoată la capăt din această situație; eu, cel puțin, nu văd să-mi dea un răspuns satisfăcător”. Răspunsul atît de mult așteptat a sosit în sfîrșit. Piesele au fost imediat aranjate. Mie, care mă interesa foarte mult partida lor, mi s-a părut că mutarea lui Kardin era absurdă. Vladimir Ilici a fost înlii uimit, însă imediat a analizat poziția și a spus: „Hm! Ce jucător! Este strașnic de tare!”. Trebuie să spun că într-adevăr Kardin era un jucător de prima clasă.

Vladimir Ilici a pierdut această partidă prin corespondență; mai tîrziu, cînd a plecat din Kazan spre Samara, în primăvara lui 1889, a făcut cunoștință cu Kardin.

Tablou de P. Sudakov

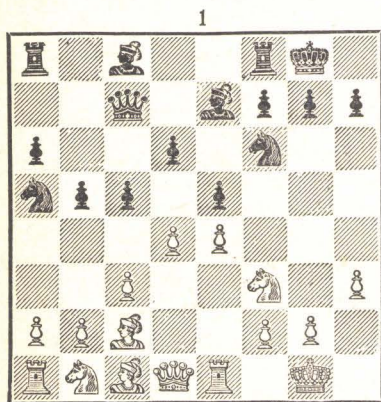
Teoria modernă

V. URSEANU

O nouă idee în sistemul Cigorin al apărării spaniole

Teoria și practica modernă a jocului de șah au confirmat de nenumărate ori trăinicia unor sisteme vechi de apărare. Unul din aceste sisteme este și cel conceput de marele jucător rus M. I. Cigorin în partida spaniolă, sistem de care ne vom ocupa în rîndurile de mai jos.

Poziția caracteristică a acestui sistem survine după următoarele mutări: 1.e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 a6 4. Na4 Cf6 5.0—0 Ne7 6. Te1 b5 7. Nb3 d6 8. c3 0—0 9. h3 Ca5 10. Nc2 c5 11. d4 Dc7 (Vezi diagrama 1)

Temele principale ce-și găsesc viața în jocul de mijloc, care urmează după cea mai elastică continuare din partea albului 12. Cbd2, sînt legate nemijlocit de posibilitățile ambelor părți: ale albului de a ataca cîmpurile centrale și flancul regelui, iar ale negrului de a întări presiunea asupra cîmpului „d4” și de a desfășura sistematic operațiuni active pe flancul damei.

Ne găsim, deci, în fața unei poziții cu echilibru relativ de forțe, echilibru care se poate menține atît timp cît nici una din părți nu comite greșeli poziționale sau tactice grave; așa dar, la un joc corect de ambele părți sansele pot fi considerate ca egale.

În articolul de față prezentăm cititorilor noștri una din multiplele variante pe care le poate alege negrul după continuarea amintită mai sus, și anume 12. Cbd2; varianta asupra căreia vrem să atragem atenția jucătorilor noștri conține o idee originală și interesantă.

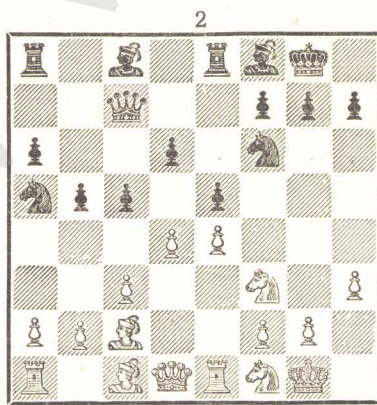
Este vorba de varianta care începe după mutarea negrului 12...Tfe8! După cum se știe, această continuare a apărut de curînd în practica turneelor. Așa, de pildă, a jucat marele maestru Filip contra lui Keres la turneul candidaților din 1956 și împotriva lui Olafson la campionatul mondial studențesc din 1957; această mutare se

întîlnește adesea și în partidele maestrului olandez Donner, ca și în partidele maestrilor argentinieni. Spre deosebire de celelalte continuări întîlnite mai des, ca: 12...c:d4; 12...Cc6; 12...Nd7; 12...Nb7 sau continuări mai vechi, ca 12...Rh8, cum a jucat Cigorin contra lui Duras la turneul de la Nürenberg, 1906, sau 12...Cd7, cum a jucat Lasker într-o partidă contra lui Tarrasch (meciul din 1916) — continuarea modernă de care ne ocupăm (12...Tfe8) conține două idei:

a) întărirea centrului;
b) realizarea unui fianchetto întîrziat al nebulului de negru (Nf8, g6, Ng7), cu scopul vîdit de a deschide, la momentul oportun, centrul prin e:d4 și de a exercita o puternică presiune asupra cîmpului „d4”, folosind diagonală „a1-h8”, precum și operațiuni active pe flancul damei, unde negrul este mai bine dezvoltat.

Prima idee are un rol subsidiar și este subordonată, în general, celei de-a doua. Cu toate acestea, ea poate fi considerată deosebit de utilă și într-un alt plan de joc, în care negrul, după deschiderea coloanei „e”, exercită o presiune puternică asupra cîmpului „e4”. De exemplu: 12...Te8 13. Cf1 Nf8 14. Ce3 g6 15. Nd2 Ng7 16. a4 e:d4 17. c:d4 Nb7 etc. Nu este greu de observat că cea de-a doua idee amintește planurile strategice ale negrului utilizate în indiana regelui; un caz interesant de combinare a ideilor din apărări total diferite.

Varianta pe care o studiem capătă o valoare independentă numai în ipoteza că după 13. Cf1 negrul nu joacă 13...Nd7 (la modă în ultimul timp), ci 13...Nf8! Prin urmare, după 12...Tfe8! partida continuă astfel: 13. Cf1 Nf8 (Vezi diagrama 2).

Poziția din diagramă pune probleme deosebit de interesante, dar și dificile totodată.

Pentru a stînjiți realizarea ideii strategice fundamentale a negrului, albul poate alege două căi mai importante, și anume:

I. 14. Ng5 și II. 14. b3.

Ambele și-au găsit aplicarea în practica turneelor din ultimii ani. S-a dovedit însă că aproape în toate variantele se obțin poziții în care negrul păstrează șanse egale, uneori chiar mai bune, deși este abătut de la planul său principal (ca în varianta I 14. Ng5).

Să ne oprim asupra acestor două variante.

I. — 14. Ng5

După 14. Ng5 negrul răspunde cu 14...Cd7! (manevră devenită posibilă tocmai prin faptul că nebulul din „c8” încă nu a fost dezvoltat pe cîmpul „d7”, cum se întîmplă în varianta 12...Nd7).

Acum albul are la dispoziție două posibilități mai bune:

A) 15. De2; B) 15. Ce3.

A) Varianta cu 15. De2 s-a întîlnit în partida Matanovici—Bolbochan, jucată la Olimpiada de șah de la Moscova, 1956; la 15. De2 a urmat 15...Cb6 16. Tad1 Ne6 17. b3 f6! 18. Nc1 Nf7 și, după cum remarcă maestrul N. Minev (Sahmatna Misl, nr. 1/1957, pag. 12), nebulul de cîmpuri albe al negrului a ocupat o poziție admirabilă la „f7”, sprijinind operațiile de pe flancul damei.

Închiderea centrului cu 19. d5 nu anihilează posibilitățile negrului pe flancul damei, așa cum arată partida citată mai sus: 19...c4 20. b4 Cb7 21. g4 a5 22. a3 a:b4 23. a:b4 Ta2 24. Ne3 Te8 25. Tc1 T8a3 și inițiativa negrului pe flancul damei este evidentă.

B) Mai variate posibilități pentru alb oferă continuarea 15. Ce3. După 15...Cb6 albul poate închide centrul cu 16.d5, sau poate să opună presiunii negrului de pe flancul damei unele amenințări tactice ce se ascund în mutările 16. Tc1 sau 16. b3, lipsite însă de eficacitate, sau poate să retragă nebulul său din „g5”: 16. Nh4. Să le luăm pe rînd:

I. Închiderea centrului cu 16. d5 s-a întîlnit în partida Safvat—Cuellar, Olimpiada de la Moscova, 1956, în care a urmat: 16...Cc4 17. Dc1 Ce3 18. N:e3 Ce4 19. Ng5 f6 20. Nh4 g5 21. Ng3 Te7 22. a4 Ta7! 23. Ch2 h5 24. f3 Th7 25. a:b4 a:b4 26. Nd1 Nh6! și negrul a obținut avantaj pe ambele flancuri și pînă la urmă a cîștigat. Deci închiderea centrului de către alb nu poate fi recomandată. Un asemenea plan ar fi eficace numai dacă al-

bul ar putea trece la un atac neînfriziat pe flancul regelui.

2. Continuarea 16. Tc1 s-a jucat într-o partidă Radovici—Urseanu, campionatul R.P.R. pe echipe, 1958 (semifinala de la Constanța). Prin această mutare albul întărește coloana „c” și creează unele amenințări tactice în legătură cu înaintarea pionului „b”. Printr-un joc corect însă negrul obține ușor o puternică inițiativă pe flancul damei. În partidă a urmat 16... Cc4 (mai bine era 16... f6! și apoi, după 17. Nh4, 17... Cc4) 17. b3 C:e3? (Mult mai bine era 17... Ca3!, după care albul ori se desparte de perechea de nebuni, ori se expune unui atac periculos în centru și pe flancul damei, de exemplu: 18. Nd3 c4 19. Ne2 Nb7 și are un joc mai bun datorită faptului că după 20. d5 urmează 20... a5, pregătind Tfc8, Na6 și eventual Tab8, cu înaintarea la „b4”, cu avantaj pentru negru; după 20. Cd2 negrul poate continua cu 20... e:d4 21. c:d4 c3! și la 22. b4 cu 22...d5! 23. Db3 c:d2! — sau 23. e:d4 T:e3 24. N:e3 N:b4! — el obține avantaj cert) 18. N:e3 Nb7 19. d:e5 d:e5 20. De2 Nc6 21. Cd2 Db7 22. f3 Cd7 23. Df2 Tac8 24. Nd3 Ne7 25. De2 Cf8 26. Ta1 Ce6 27. g3 Ted8 și negrul are un joc excelent.

3. Nimic nu dă albului 16. b3, cum a jucat Dückstein contra lui Bouteville într-o partidă care a continuat astfel: 16... f6 17. Nh4 Ne6? (Mai bine imediat 17...g5! și numai după 18. Ng3 Ne6!) 18. g4! g5 19. Ng3 c4 20. h4 h6 21. Tc1 Dc8 22. b4 Cb7 23. Cd2 Cd8 24. Cdf1 a5! și negrul a obținut un joc mai bun, deși n-a jucat precis la mutarea a 17-a.

4. La turneul de la Mar del Plata, 1957, Ader a ales contra lui Najdorf continuarea 16. Nh4?, la care a urmat 16... f6 17. b4? (Mai bine era 17. g4!) 17... Cc4 18. Cd5 C:d5 19. e:d5 c:b4 20. c:b4 Cg4? g:h4 24. C:f6 + Rh8 25. C:e8 T:e8 și negrul a câștigat. Desigur, albul nu trebuia să sacrifice piesa la mutarea a 23-a, însă și fără acest sacrificiu incorect poziția lui prezenta multe slăbiciuni.

După cum s-a văzut, nici una din cele patru continuări analizate nu au dat în practică rezultate satisfăcătoare pentru alb. Fără îndoială că la fiecare din aceste variante se pot găsi întăriri pentru jocul albului, însă problema esențială care se pune este aceea de a analiza poziția survenită după 15... Cb6.

Se pare că nu există nici un motiv pentru a considera poziția albului mai bună, ci dimpotrivă; nebunul său de negru este prost plasat și poate constitui un obiectiv de atac, cu câștig de tempo pentru negru. Pe de altă parte negrul este mai bine dezvoltat pe flancul damei, iar posibilitățile de a obține o poziție superioară pentru piesele sale pe flancul celălalt sînt destul de mari în aceste variante, așa cum au arătat unele din partidele citate.

Pentru alb mai sînt de considerat în această variantă alte continuări, și anume 16. Cd5 și 16. Cf5 (vezi 5 și 6).

5. După 16. Cd5 C:d5 17. e:d5 se activează considerabil nebunul de pe cîmpurile albe, plasat ideal la „c2”; de aceea negrul trebuie să joace foarte prudent ca să nu intre în dezavantaj. Probabil cea mai bună continuare este aici 17... f6, care menține echilibrul. Încercarea albului de a ataca, oferind un sacrificiu de piesă prin 18. Dd3?, se răstoarnă cu 18... e4! și după 19. T:e4 Nf5! etc.

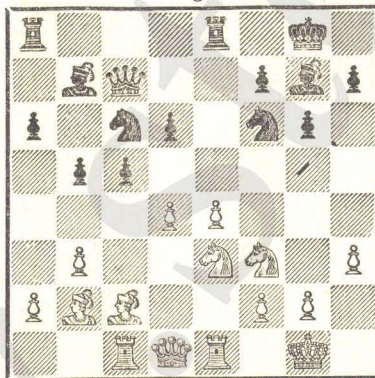
6. După 16. Cf5 poate urma fie 16... f6 17. Nc1 (17. Nh4? g6! 18. Ce3 Ng7) 17... Ne6 cu șanse egale, fie chiar 16... N:f5 17. e:f5 f6 18. Nh4 și șansele negrului pe flancul damei și în centru sînt mai bune.

În încheierea analizelor poziției survenite după 15... Cb6 trebuie menționată și încercarea 16. g4?!. Este ușor de văzut că la această mutare negrul poate alege imediat varianta de schimb în centru, acționînd apoi pe diagonala slăbită „h1—a8” (16... e:d4 17. c:d4 Nb7) și menținîndu-și superioritatea pe flancul damei.

II. — 14.b3

În această variantă se verifică potențialul ideii strategice fundamentale a negrului. Partida se poate desfășu-

3

ra astfel: 14... Cc6 15. Ce3 e:d4 16. c:d4 g6 17. Nb2 (la 17. d5 se poate juca foarte bine 17... Cd4! și după 18. C:d4 c:d4 19. D:d4 Ng7!) 17... Ng7 18. Tc1 Nb7, rezultînd o poziție foarte interesantă și totodată im-

portantă din punctul de vedere al aprecierii întregului sistem al negrului, început cu 12... Tf8, 13... Nf8 (Vezi diagrama 3).

Negrul amenință cîștigul unui pion cu 19... Cb4 20. Nb1 C:e4, iar la 21. a3 urmează simplu 21... Cd5! (și nu 21... Ce6, din cauza 22. Cd5 și cîștigă albul). Prin urmare, deși ambele părți sînt bine dezvoltate, se constată totuși că albul este acela care trebuie să se apere. Centrul său de pioni, atacat frontal și pe flancuri, nu poate fi menținut în aceeași poziție, iar străpungerea e4—e5 nu este posibilă, de pildă: 19. e5 d:e5 20. d:e5 (20. d:c5 Thd8 21. De2 Cd4) 20... Tad8 21. De2 (sau 21. Nd3) 21... Cd7 22. Cd5 Db8 și în cele din urmă albul va pierde pionul „e5”.

Nimic nu oferă albului simplificările ce intervin după 19. d:c5. Negrul răspunde 19... d:c5 20. Cd5 C:d5 21. N:g7 R:g7 22. d:e5 C:e5! menținînd egalitatea, iar la 21. Cd5 poate urma 21... Dd6 sau chiar 21... Dd8 22. Nb1 Ne7 (22. C:f6 D:f6 23. Nb2 Tad8) și negrul nu are dificultăți.

Renunțarea la ideea activării centrului de pioni nu dă albului, de asemenea, nici un avantaj, încercările de a construi un atac pe flancul regelui fiind ușor respinse. De exemplu: 19. d5 Ce7 20. Nd3 Dd7 21. Dc2 Cc8 22. a4 Cb6! 23. a5 Cc8 24. Cd2 Dd8 25. Ta1 Ca7 26. f4 Tc8 27. Cf3 Tc7 28. Cf1 Tce7 29. g4 Dd7 30. Cg3 h5! 31. g5 C:d5! 32. e:d5 D:h3 33. Rf2 N:d5 și negrul are trei pioni pentru calul sacrificat, menținîndu-și mai departe atacul cîștigător.

★

Credem că analiza încercată de noi asupra acestei interesante idei din sistemul Cigorin al apărării spaniole prezintă un incontestabil interes atît pentru teoreticieni cît și pentru jucătorii de concurs, care găsesc în ea resurse noi de joc, neexplorate încă. Din aceste motive sîntem convinși că acest sistem de joc va apare tot mai des în practica turneeleor, mai ales atît timp cît va deschide noi căi de cercetare și posibilități de îmbunătățire a jocului.

Bibliografie

P. KERES: Apărarea franceză, Ed. Fizkultura i Sport, Moscova, 1958, Apărută la început în limba estonă, în anul 1956, cartea marelui maestru Paul Keres a fost tradusă apoi în alte diferite limbi: rusă, suedeză și germană. În librăriile noastre, acest tratat de deschideri a apărut recent în traducerea lui în limba rusă.

După o scurtă prefață, în care se prezintă istoricul „partidei franceze”, autorul face o trecere în revistă a contribuțiilor teoretice aduse de practicieni și teoreticieni de-a lungul timpului în acest domeniu.

Pentru o mai ușoară asimilare a variantelor analizate, autorul a împărțit materialul în 13 capitole:

1. Apărarea clasică
2. Atacul Alehin—Chatard
3. Atacul Andersen
4. Varianta Mac—Cutcheon
5. Varianta Rubinstein
6. Varianta Steinitz
7. Apărarea Nimzovici
8. Apărarea Rubinstein
9. Varianta Tarrasch
10. Varianta Nimzovici
11. Varianta schimbului
12. Varianta Cigorin
13. Alte sisteme de joc folosite.

Un tratat de deschideri deosebit de folositor pentru jucători, a cărui traducere în limba română ar umple mai multe goluri ce există încă în domeniul teoriei șahiste în literatura noastră.

Partide și finaluri

DIN PARTIDELE VECHILOR MAESTRI

Adolf Albin (1848 — 1920)

În luna septembrie s-au împlinit 110 ani de la nașterea primului mare jucător de șah român Adolf Albin.

Familia lui era originară din Frankfurt, de unde a plecat la Jitomir, în Rusia; după o ședere de mai mulți ani în această localitate, părinții lui Albin s-au stabilit în România.

În țara noastră Albin a locuit mulți ani, răstimp în care el și-a legat numele de apariția primei cărți de șah românești, pe care el o tipărește în anul 1872, la București, publicând-o sub titlul „Amiculu joculu de șah, theoreticu și practicū”.

Întîlnim pentru prima oară numele lui ca participant la un turneu de șah în anul 1886, ca reprezentant al României la concursul de iarnă al Asociației Vieneze de Șah, unde ocupă locul 7—8, împreună cu maestrul Halprin. Consacrarea i-o aduce locul 1 și titlul de maestru, cîștigat la concursul de maeștri de la Viena, din 1891.

În urma acestui succes, Albin este invitat să participe la un mare concurs internațional la Dresda. Victoria sa senzațională în acest concurs împotriva marelui maestru german dr. S. Tarrasch, neînvins pînă atunci în 3 mari concursuri internaționale consecutive, îi aduce rapid o faimă mondială.

O invitație în America este consecința succesului său de la Dresda. În concursul de la New-York, în anul 1893, el ocupă locul al II-lea, după dr. Emanuel Lasker, înaintea campionului american Pillsbury, pe care-l învinge într-o partidă strălucită.

În America Albin rămîne 3 ani, timp în care se dedică numai șahului. A mai participat la încă 3 turnee internaționale, ca reprezentant al României, obținînd rezultate meritorii, și a jucat 3 meciuri împotriva lui Delmar (+5—2), lui Hodges (+4—4) și a lui Showalter (+7—10=8).

În august 1895 îl găsim din nou în Europa, la Hastings, ca participant la cel mai mare concurs al timpu-

lui. Deși ocupă un loc modest (17—18), are satisfacția de a fi învins între alții pe Yanovski, Mieses și de a fi remizat cu campionul mondial, dr. Emanuel Lasker și cu marele jucător rus M. I. Cigorin.

În 1896 ocupă locul 14 (+5,—9, =4) la turneul de la Nürnberg, învingînd într-un stil strălucit pe Steinitz și pe Charousek.

Albin a jucat în multe turnee, realizînd partide excelente contra marilor maeștri ai timpului. Iată mai jos cîteva din rezultatele sale:

		Locul	+	—	=
Budapesta	1896	9—10	4	6	2
Berlin	1897	19	2	15	2
Colonia	1898	13—14	2	9	4
Monte-Carlo	1902	13	8	9	8
Monte-Carlo	1903	12	6	16	4
Viena	1911	5	3	5	2
Viena	1914	6	8	7	3
Viena	1914	5	6	6	2

Albin a fost un mare entuziast și propagandist al jocului de șah, pentru care a sacrificat mulți ani din viață.

Adolf Albin a fost un neobosit cercetător în teoria șahului. Lui i se datoresc analizele asupra deschiderii care survine după 1.d4 d5 2.c4 e5, denumită „Contragambitul Albin”, deschidere care i-a imortalizat pentru totdeauna numele. El a fost de asemenea un scriitor șahist remarcabil. În afară de cartea „Amiculu joculu de șah, theoreticu și practicū”, el a publicat, la Hanovra în 1899, cartea „Aforisme și amintiri șahiste”, lucrare care s-a bucurat de o largă apreciere din partea contemporanilor și care poate trezi și acum interesul cititorilor șahiști.

Prin creațiile sale șahiste și succesele pe care le-a adus șahului românesc peste hotare, în agitata sa viață, Adolf Albin rămîne un precursor de seamă al mișcării noastre șahiste, a cărei contribuție figurează la loc de cinste în istoria acestei discipline sportive din țara noastră.

XVIII. PARTIDA ITALIANA

A. Albin dr. S. Tarrasch
Turneul internațional de la Dresda,
1892

1.e2—e4	e7—e5
2.Cg1—f3	Cb8—c6
3.Nf1—c4	Nf8—c5
4.c2—c3	Cg8—f6
5.d2—d4	e5:d4
6:c3:d4	Nc5—b4+
7.Nc1—d2	Cf6:e4
8.Nd2:b4	Cc6:b4
9.Nc4:f7+	Re8:f7
10.Dd1—b3+	d7—d5

11.Cf3—e5+

Rf7—f6

Această continuare, în legătură cu următoarele mutări, era considerată de teorie pe atunci ca favorabilă negrului. Desfășurarea partidei a arătat însă contrariul.

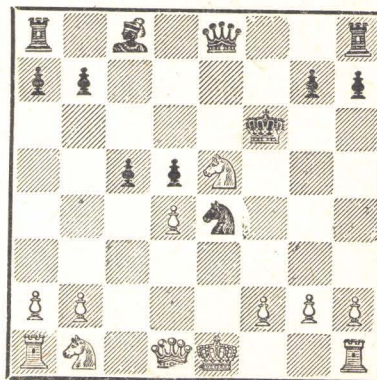
12.Db3:b4
13.Db4—a4

c7—c5!
Dd8—e8?

Stăpînit de convingerea că negrul are o partidă superioară, dr. S. Tarrasch nu găsește mutarea cea mai bună, care era 13...Db6.

14.Da4—d1!

...

Cu această mutare albul obține avantaj în toate cazurile. Poziția expusă a regelui negru, slăbiciunea pionului „d5” și mai ales poziția dominantă a calului pe „e5” scot dintr-odată la iveală dezavantajele poziției negrului. Până la această partidă teoria recomanda schimbul damelor după 13...De8, dar este evident că mutarea lui Albin este cu mult superioară.

14... Ce4—g5

La 14...c:d4, albul își apără calul cu 15.f4, iar la 15...g5 urma 16.g3, iar după 0—0 și Cc3 albul are avantaj pozițional cert.

15.f2—f4 Cg5—e6
16.Cb1—c3 g7—g6

Partida este de acum în mâinile albului. La 16...C:f4 ar fi urmat 17.0—0, iar după 16...Cc7 17.d:c5 sau Df3 cu atac.

17.Cc3:d5+ Rf6—g7
18.0—0 c5:d4
19.f4—f5 Ce6—f4
20.f5—f6+ Rg7—f8
21.Cd5—e7! De8—b5
22.Tf1:f4 ...

Cea mai bună continuare. La 22.De1? ar fi urmat 22...Ce2+ și 23...D:e5.

22.... Db5:e5
23.Dd1:d4 De5:d4
24.Tf4:d4 Nc8—e6
25.Td4—d6 Rf8—f7
26.Ta1—e1 Ne6:a2
27.Ce7—d5! ...

Albul face mereu cele mai puternice mutări. La 27...N:d5 urmează mai întâi 28.Te7+ și turnul negru „h8” rămâne în afara jocului.

27.... Th8—d8
28.Te1—e7+ Rf7—f8
29.Td6:d8+ Ta8:d8
30.Cd5—c3 Na2—f7
31.Te7:b7 a7—a6
32.Tb7—a7 Td8—d2
33.Cc3—e4 Td2:b2
34.Ta7—a8+ Nf7—e8

35.Ce4—d6 și negrul cedează, căci figura nu se poate salva. La 35...Te2, urma 36.f7.

Comentarii după dr. S. Tarrasch, din „300 partide de șah”, 1909

De la turnul interzonal

171. APARAREA SPANIOLA

B. Fisher M. Tal
Portoroj, 1958

1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 a6 4. Na4 Cf6 5. 0-0 Ne7 (Varianta lui Cigorin care pare a avea cele mai multe resurse de egalare și chiar inițiativă pentru negru) 6. Te1 b5 7. Nb3 0-0 (Ceva mai precis era aici 7...d6. După mutarea din partidă albul putea juca 8. Nd5!, o mutare interesantă, care îi dădea un joc foarte bun. De teama unei inovații, probabil, albul preferă căile cunoscute ale teoriei) 8. h3 d6 9. c3 Cd7 (În mod obișnuit se joacă aici 9...Ca5 10. Ne2 c5 etc. Tal vrea însă cu orice preț să se depărteze de mutările recomandate de teorie ca mai bune, sperind să-și surprindă adversarul) 10. d4 Cb6 (Se mai joacă aici și 10...Nf6, ca în partida Spaski—Fuderer, Viena, 1957, cu scopul de a întări presiunea în centru) 11. d:e5 (Aici au fost încercate mai multe continuări: 11. a4 b:a4 12. N:a4 C:a4 13. D:a4 Nd7 14. Dc4 Dc8, ca în partida Aronin—Antošin, camp. URSS, 1957; sau 11. Ne3 e:d4 12. c:d4 d5 13. Cc3 d:e4 14. C:e4 Nf5 15. d5 Ca5 16. d6 c:d6 17. N:b6 D:b6, ca în partida Tal—Antošin, camp. URSS, 1957; sau 11. Cbd2 e:d4 12. c:d4 d5 13. e:d5 C:d5 14. Ce4 Nf5 15. Cg3 Ng6 16. a3 Dd7, ca în partida Teschner—Kolarov, Wagnenigen, 1957.

Mutarea 11. Nd5?, prin care albul încearcă să câștige un pion, este slabă, deoarece după 11...Nb7 12. d:e5 d:e5 câștigul de pion este iluzoriu. Prin mutarea aleasă de alb în partidă se rezolvă chiar de la început situația din centru și se evită complicațiile ce-ar putea surveni) 11...C:e5 12. C:e5 d:e5 13. Dh5 Dd6 14.Cbd2

Ne6 15. Cf3 N:b3 16. a:b3 Cd7 17. b4 Tfd8 18. Ng5 f6 19. Ne3 De6 20. Ted1 c5 21. Ch4 (Albul caută în permanență să slăbească poziția regelui negru, însă negrul se apără foarte precis) 21...Nf8 22. Cf5 g6 23. Dg4 Rf7 24. Ch6+ N:h6 25. D:e6+ R:e6 26. N:h6 c:b4 27. c:b4 Tdc8 (Încercarea de a captura nebunul nu reușește; de exemplu: 27...g5 28. h4 Tg8 29. Td3! Tg6 30. Tad1! etc. După schimburile efectuate, negrul a rămas cu un mic avantaj, care va fi însă anihilat de contrajocul albului) 28. Ne3 Tc4 29. Td2! T:b4 30. Tad1 Cf8 31. Td6+ Rf7 32. Tb6! T:b2 33. Tdd6 (Albul și-a dublat turnurile, creind amenințări serioase și de aceea negrul are mari greutăți în realizarea avantajului său material) 33...a5 34. Tb7+ Rg8 35. Tf6 Te8 36. Tf7 (Amenință Ng5 și Nf6!) 36...Ce6 37. T:h7 a4 38. Ta7 Ta8 39. Thg7+! Rh8 (După 39...C:g7 40. T:a8+ R oriunde 41. Ne5! și negrul nu poate scăpa de șah etern sau pierderea calului) 40. Th7+ Rg8 41. Thg7+ remiză.

O luptă echilibrată și nici de cum o remiză de salon!

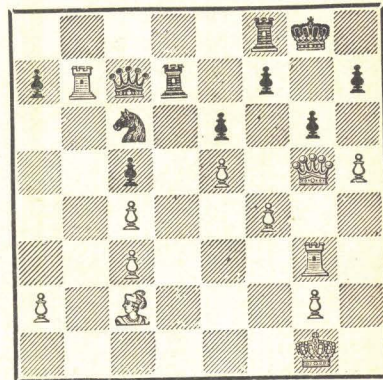
(Comentarii de dr. O. Troianescu, maestru internațional)

172. INDIANA REGELUI

L. Szabo G. Sherwin
Portoroj, 1958

1. d4 Cf6 2. c4 g6 3. Cc3 Ng7 4. e4 d6 5. f4 (Albul alege varianta celor patru pioni, o continuare mai veche reabilitată în ultima vreme) 5...c5 6. d:c5 (Într-o partidă Wade—Furman, la cel de-al IV-lea Turneu internațional de șah al R.P.R., București, 1954, s-a jucat 6. d5 0—0 7. Cf3 e6!

8. Ne2 e:d5 9. e:d5 Te8 10. 0—0 Cg4 11.h3 Ce3 12. N:e3 T:e3 13. Dd2 Te8 14. Tael Cd7 15. Nd3 T:e1 16. T:e1 Cf8 17. g4 a6 18. a4 Nd7 19. f5! cu avantaj pentru alb) 6...Da5 7. Nd3 D:c5 8. De2 Cc6 9. Cf3 Ng4 (Mai slab pare a fi 9...0—0, după care poate urma 10. Ne3 Da5 11. 0—0 Cg4 12. Nd2 Cb4 13. Cd5 Dc5+ 14. Rh1 Cb:d5 — la 14...C:d3 15. D:d3 Cf2+ 16. T:f2 D:f2 17. Tf1 Dc5 18. b4 și negrul pierde dama — 15. c:d5 Nd7 și acum albul poate continua fie cu 16. h3 Cf6 17. b4 Db6 18. Tab1 Tfc8 19. Ne3 Nd8 cu joc egal, ca în partida Gheller—Gligorici, Stockholm, 1952, fie cu 16. Tac1! Db6 17. e5! Tac8 — la 17...d:e5 18. f:e5 cu avantaj pentru alb, la 17...e6 18. Cg5 cu câștig pentru alb, iar la 17...h6 18. Ne3 cu avantaj pozițional evident pentru alb — 18. e6 f:e6 19. d:e6 T:c1 20. N:c1 Nc6 21. Ch4! Cb6 22.f5! cu avantaj pentru alb, ca în partida Keres—Gligorici, Amsterdam, 1954) 10.Ne3 Da5 (Într-o partidă Keres—Fuderer, Hastings, 1954—55, s-a jucat 10...Dh5! 11. 0—0 N:f3 12. T:f3 Cg4 13. Th3 Cd4 14. N:d4? N:d4+ 15. Rf1 C:h2+ 16. Rel Dg4 cu avantaj pentru negru) 11.0—0 Cd7 12. Dd2 N:f3 13. T:f3 N:c3 (Această mutare slăbește cîmpurile negre de pe flancul regelui negru, care rămân fără apărare, slăbiciune care va fi folosită de alb pentru efectuarea unei interesante combinații de atac la rege) 14.b:c3 Cc5 15. Tb1 Dc7 (Nu era bine 15...C:d3 16. D:d3 D:a2 17. T:b7, deoarece albul ar fi intrat în stăpînirea liniei a 7-a) 16. N:c5 d:c5 17. Ne2 0—0 18. e5 Ca5 19. De2 e6 (Acum slăbiciunea cîmpurilor negre de pe flancul regelui apare și mai evidentă. Atacul ce urmează este o consecință firească a acestei slăbiciuni) 20. h4 Tad8 21. h5 Td7 22. Tg3 Cc6 23. Dg4 Cd8 (Pentru a apăra pionul „e6” și a putea astfel relua cu pionul „f4” la un eventual schimb pe „g6”) 24. Dg5 Cc6 (Se amenința 25. Df6 și 26. h6 cu mat imparabil pe „g7”) 25. T:b7! (Vezi dia-

grama. O combinație foarte interesantă, bazată pe ideea îndepărtării damei negre de pe diagonala d8—h4, pentru ca albul să poată continua cu Df6 și h6, cu mat imparabil) 25...D:b7 26. Df6! Td1+ (Singura apărare împotriva amenințării de mat) 27. N:d1 De7 28.Td3 D:f6 29.e:f6 Td8 30. T:d8+ C:d8 31. Nf3 (Albul a rămas cu un

pion în plus într-un final superior, în care prezența pionilor săi dubli este compensată de forța nebulului, plasat pe un câmp excelent, și de imobilitatea calului negru) 31... h6 32. Rf2 Rf8 33. Ne4 (Acum negrul este forțat să-și slăbească poziția pionilor de pe flancul regelui) 33... g:h5 34. Rg3 Re8 35. Rh4 Rd7 36. R:h5 e5 (O ultimă încercare de eliberare) 37. f5! Cc6 38. R:h6 Ca5 39. Nd5 e4 40. N:f7 e3 41. Nh5 și negrul a cedat, deoarece nu poate împiedica transformarea pionului „f7” în damă.

(Comentarii de P. Seimeanu, maestru al sportului)

173. INDIANA VECHE

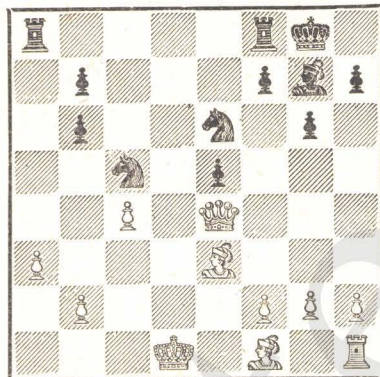
L. Pachman

T. Petrosian

Portoroj, 1958

1. c4 Cf6 2. Cf3 d6 3. d4 Ng4 (O mutare neobișnuită dar nu nouă. Așa a jucat Reti în câteva partide încă în 1920! Marele maestru Petrosian leagă însă mutarea Ng4 de o idee cu totul originală care fără îndoială prezintă un mare interes teoretic în deschidere) 4. Cc3! (Pachman consideră că aceasta este cea mai bună continuare pentru alb. Pe vremea lui Reti s-a jucat 4. Db3, de exemplu: 4... Dc8 5. Cbd2 Cbd7 6. h3 Nh5 7. g3 e5 8. De3 N:f3 9. C:f3 Ne7 10. Ng2 0-0 11. 0-0 cu șanse egale: Bogolubov—Reti, Göteborg 1920, sau 4... Dc8 5. h3 Nf5!? 6. Cc3 Cbd7 7. g4 Ng6 8. Nf4 c6 9. Ng2 h6 10. a4 Nh7 11. Ng3 g5 12. a5 cu avantaj pentru alb: Alehin—Reti, Margate, 1923. Pachman arată însă că negrul poate juca mai bine: 5. h3 N:f3 6. D:f3 Cc6 7. e3 e5 cu joc egal) 4... g6 (Cu aceasta negrul se îndepărtează de sistemele cunoscute, în care de obicei nebulul era dezvoltat la e7, de exemplu: 4... Cbd7 5. e4 e5 6. Ne2 Ne7 7. Ne3 0-0 8. 0-0 c6 9. Cd2! N:e2 10. D:e2 cu joc ceva mai bun pentru alb. Mikenas—Flohr, Hastings, 1937/38) 5. e4!? (Albul vrea să se dezvolte conform schemelor obișnuite ale indienei regelui, dar tocmai împotriva acestui plan este pregătit negrul. De aceea, poate mai bine era să fi jucat 5. h3, urmînd după aceea planul de dezvoltare aplicat de Rubinsteîn într-o partidă cunoscută cu Schlechter, Berlin 1918, care, cu Cbd7 în loc de g7-g6, a continuat astfel: 5... N:f3 6. e:f3! e5 7. Ne3 c6 8. Ne2 Ne7 9. 0-0 0-0 10. Dc2 Dc7 11. Td1 cu joc bun pentru alb. Faptul că negrul a jucat g7-g6 în loc de Cbd7 poate fi chiar în favoarea albului, deoarece apare posibilitatea Ne3, Dd2 și Nh6) 5... N:f3! 6. D:f3 Cfd7! (Prin schimb la f3 negrul a eliminat dintr-o singură lovitură ambele apărări ale pionului d4 și acum se pregătește să atace cu toate forțele centrul alb) 7. e5!? (Albul crede că poate rezolva pe cale tactică problemele poziției. Înaintarea aceasta în centru înainte de a fi terminat dezvoltarea se termină însă nefavorabil. Era mai bine Ne3) 7... Cc6! 8. e:d6 C:d4 9. De4 e5 10. d:c7 D:c7 11. Cd5 (Probabil că albul a considerat că această poziție îi este favorabilă. Negrul parează însă

destul de ușor amenințările tactice și rămîne cu avantaj de dezvoltare) 11... Dd6 12. Nf4 Ce6! 13. Ne3 Ng7 14. 0-0-0!? (Continuarea jocului la complicații tactice într-o poziție în care adversarul are avans de dezvoltare este întotdeauna primejdioasă) 14...0-0! (Cu aceasta negrul demonstrează superioritatea poziției sale, arătîndu-se gata să dea dama pentru turn și cal) 15. Cb6!? (Albul nu prea are de ales, deoarece și în cazul cînd nu ar accepta schimbul damei pentru turn și cal, negrul tot obține un atac puternic pe flancul damei) 15... D:d1+ 16. R:d1 a:b6 17. a3 Cdc5 (Vezi diagrama).

Acum partida intră într-o nouă fază. Teoretic, dama albă este superioară turnului și calului negru, de aceea pentru alb problema este de a rezista atacului negru împotriva regelui său expus în centru. Cum se va vedea din continuarea partidei, lucrul acesta nu este posibil. Tehnica pe care o demonstrează Petrosian în conducerea atacului este exemplară și se caracterizează în primul rînd prin deschiderea liniilor, chiar dacă aceasta se face cu prețul schimbului unor figuri ușoare) 18. Dc2 e4! 19. f3 (Albul are greutăți cu dezvoltarea flancului regelui. La 19. Ne2 ar fi putut urma f7-f5) 19... Td8+ 20. Re1 Cd4 21. N:d4 N:d4 22. f:e4 C:e4 (Centrul alb a dispărut, coloanele „d” și „e” sînt deschise, iar figurile albe de pe flancul regelui stau încă la locurile lor) 23. Ne2 Tfe8 24. Tf1 Te7 25. Tf3 Tde8 26. Td3 Ng1! 27. h3 Nh2! (Acum amenințarea Cg3 decide) 28. Nf3 (Parează amenințarea Cg3 dar permite un alt atac) 28... Ng3+ 29. Rd1 (La 29. Rf1 urma 29... Cd2+ 30. D:d2 Te1+) 29... Cf2+ 30. Rd2 Nf4+ 31. Rc3 C:d3 32. R:d3 Te3+ 33. Rd4 (Regele alb pornește în ultima călătorie...) 33... Nh6 34. c5 b5! 35. N:b7 Ng7+ 36. Rd5 Tse6. Aci albul a depășit timpul de gîndire. Oricum însă partida era pierdută căci nu se poate para amenințarea 37... T3e5+ urmată de șahul prin descoperire și pierderea damei.

(Comentarii de P. Peternel)

174. PARTIDA SPANIOLĂ

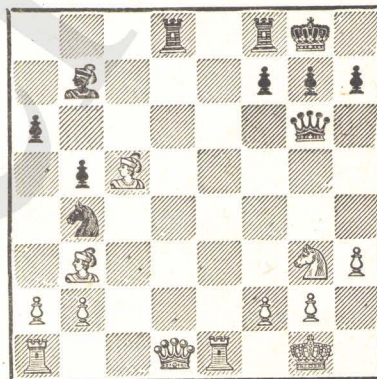
B. Fisher

L. Szabo

Portoroj, 1958

1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 a6 4. Na4 Cf6 5. 0-0 Ne7 6. Te1 b5 7. Nb3 0-0 (Mutarea aceasta trebuie să fie

întotdeauna un semnal de alarmă pentru alb, deoarece arată că negrul intenționează, la momentul potrivit, să intre în periculosul atac Marshall. Obișnuit se joacă 7...d6) 8. h3 Nb7 9. c3 (Pentru a evita complicațiile atacului Marshall trebuie jucat 9. Cc3, ca într-o partidă Taimanov—Lilienthal, al XVI-lea campionat al URSS, în care s-a jucat 9...d6 10. Cd5 Ca5 cu un joc liniștit) 9...d5 (Faptul că acest răspuns s-a jucat la mutarea a 9-a în loc de a 8-a, cum se obișnuiește, nu schimbă cu nimic aspectul acestui gambit tăios) 10. e:d5 C:d5 11. d3! (Albul preferă să-și dezvolte piesele decît să ia pionul) 11... Dd6 12. Cbd2 Td8 13. Ce4 Dg6 14. Cg3 Nc5! (Acum la 15. C:e5 poate urma 15... D:g3 16. d4 Dh4 17. d:c3 C:c3) 15.d4! e:d4 (Negrul speră să cîștige un pion, dar albul a calculat mai departe) 16. c:d4 Cb4 17. Ne3 C:d4 18. C:d4 N:d4 19. N:d4 c5 20. N:c5!! (Vezi diagrama).

20... T:d1 21. Ta:d1 Cd3 22. N:f8 C:e1 23. Td8 h5 24. Nb4+ Rh7 25. Td6! (Pînă aici a trebuit să calculeze albul cînd a jucat 15. d4!) 25... Db1 26. Td1 Dg6 27. Td6 Db1 28. Td1 Dg6 (Negrul se mulțumește cu remiza, dar Fisher mai face o încercare de a cîștiga) 29. T:e1 h4 30. Te3 h:g3 31. T:g3 Db1+ 32. Rh2 Df5 33. Rg1 remiză.

(Comentarii de A. Braunstein, candidat de maestru)

175. APĂRAREA INDIANĂ

H. Rossetto

M. Tal

Portoroj, 1958

1. c4 Cf6 2. Cf3 g6 3. g3 Ng7 4. Ng2 0-0 5. 0-0 d6 6. d4 Cc6 (Această mutare se joacă tot mai des în ultimul timp, în locul mutării 6... Cbd7) 7. Cc3 a6 8. d5 Ca5 9. Dd3 c5! (S-a ajuns într-o poziție care derivă din sistemul Hromadka, cu deosebirea că la „a5” calul joacă un rol mult mai important în desfășurarea acțiunii negrului pe flancul damei, fapt care va fi demonstrat în mod convingător în partida de față) 10. e4 e6 11. h3 (Dacă 11. d:e6, pentru a obține presiune asupra cîmpului „d6”, prin Td1 și Nf4, atunci urmează 11... N:e6 și din cauza slăbiciunii cîmpului „c4” albului nu-i rămîne decît continuarea 12. Cd5 C:d5 13. e:d5 Nf5 14. De2 Db6 și albul are o poziție de strictă defensivă, iar la 12. c:d5 urmează 12...Nd7 și ne-

grul are avantaj, deoarece nebulun său din „g7” devine foarte activ, iar pionii săi de pe flancul damei amenință să înainteze) 11... e:d5 12. c:d5 b5 13. Nf4 b4 14. Cd1 Te8 15. Te1 c4 16. Dc2 Ta7! (Negrul îmbină iscusit atacul pe flancul damei cu acoperirea punctului „e5”, zădărniciind contraacțiunea albului) 17. Ne3 Te7 18. Cd2 b3! 19. a:b3 C:b3 20. Ta4 C:d5! (Sacrificiul de cal este numai aparent) 21. e:d5 Nf5 22. D:c4 C:d2 23. D:a6 Ce4 (Din punct de vedere material albul este în avantaj, dar poziția dinamică a figurilor negre face ca atacul acestuia să devină irezistibil) 24. Db6 Dc8 25. g4 Cc5 26. Ta7 T:e7 27. D:a7 Cd3! 28. Tf1 Ne4 29. Da3 N:g2 (Figura apărătoare a regelui alb este înălțurată) 30. R:g2 Dc4! 31. D:d6 Nf8! (Mult mai tare decât 31... Ne5) 32. Dc6 De4+ 33. Rg1 Ce5 34. Cc3 Cf3+ 35. Rh1 De5 36. Rg2 Ch4+ 37. Rg1 Nd6 38. Td1 Dh2+ 39. Rf1 T:e3 și albul a cedat.

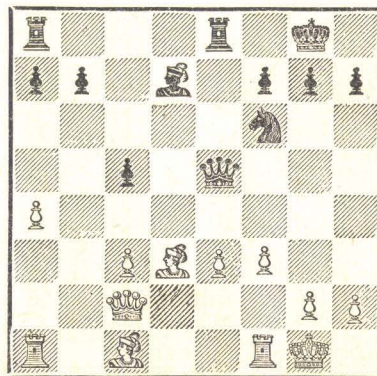
(Comentarii de A. Braunstein,
candidat de maestru)

176. APĂRAREA NIMZOVICI

S. Gligorici L. Pachman
Portoroj, 1958

1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. Cc3 Nb4 4. e3 0—0 5. Nd3 d5 6. Cf3 c5 7.0—C Cc6 8. a3 N:c3 9. b:c3 d:c4 10. N:c4 Dc7 (La fel s-au început zeci de partide în concursurile din ultimii ani, ceea ce a făcut pe maestrul sovietic Moiseev să propună, în glumă, ca poziția să fie considerată — ca pe vremea șatrândului arab — o tabie, iar partidele să înceapă de aici, fără a se mai executa primele mutări! S-au făcut, desigur, numeroase încercări de îndepărtare de la această „variantă modernă”, cum o denumește Taimanov, atît din punctul de vedere al albului, cît și al negrului. De exemplu variantele cu dezvoltarea calului negru la d7, sau cu dezvoltarea calului alb la e2 etc. Totuși, varianta principală este mereu jucată și la fiecare partidă să aduc îmbunătățiri de ambele părți. Din acest punct de vedere partida de față prezintă un deosebit interes teoretic, deoarece se întărește simțitor jocul albului într-una din continuările cele mai discutate) 11. Nd3 (Aici au fost încercate foarte multe alte mutări: a4, Nb2, De2, Te1, Ne2, Na2, Nb5, e4, fiecare dintre ele avînd un moment de „modă”. Mutarea 11. Nd3 este considerată de către Taimanov, în monografia sa asupra apărării Nimzovici, ca „cea mai elastică”, albul amenințînd acum atît e3—e4, cît și c3—c4) 11... e5 12. Dc2 Te8 (Scopul negrului este de a obliga pe alb să schimbe la e5, ceea ce duce la lichidarea tensiunii în centru. Lucrul acesta poate fi realizat pe două căi: fie prin mărirea presiunii asupra pionului d4, fie cu ajutorul amenințării e5—e4. Prima metodă poate fi aplicată prin 12... Td8, dar în acest caz albul are posibilitatea de a evita schimbul la e5 jucînd 13. Te1!, de exemplu: 13... Dc7 14. C:e5 C:e5 15. d:e5 D:e5 16. f3

Ne6 17. e4! — mai tare decît 17. Tb1 c4 18. Nf1 Cd5! 19. Nd2 Dc7 20. e4 Ce7! 21. Ne3 Cc6 cu joc bun pentru negru, Rabar—Ianoșevici, Belgrad 1954 — 17... Cd5 18. Nf1 D:c3 19. D:c3 C:c3 20. Ne3 b6 21. Tecl Ca4 22. Tab1 și albul are compensație suficientă pentru pion: Pidevski—Unzicker, olimpiada de la Moscova, 1956. Pentru aplicarea celei de-a doua metode, negrul are la dispoziție trei mutări: 12... Ng4, 12... Dc7 și mutarea din partidă. După 12... Ng4 13. C:e5 C:e5 14. d:e5 D:e5 15. f3! albul cîștigă un tempo important prin atacarea nebulunului negru: 15... Nd7 16. e4! c4 17. Ne2 Dc5+ 18. Rh1 Tf8 19. Db2! cu avantaj, Furman—Spasski, campionatul al XXII-lea al U.R.S.S., 1955. Față de 12... Dc7, mutarea 12... Te8 constituie de fapt un tempo cîștigat în eventualitatea dublului schimb la e5 și din acest motiv este considerată, în ultimul timp, ca cea mai bună continuare a negrului) 13. C:e5 (Un timp s-a crezut că aci albul poate obține avantaj prin 13. e4, de exemplu: 13... e:d4 14. c:d4 Ng4 15. D:c5! C:e4 16. N:e4 T:e4 17. Cg5! Te7 18. Dc2 g6 19. Ce4 Nf5 20. Cf6+ Rg7 21. Dd2 R:f6 22. d5, Bronstein—Euwe, Zürich, 1953. Maestrul iugoslav Vukovici a demonstrat însă că negrul poate juca 13... c4! 14. N:c4 e:d4 15. c:d4 Ca5! și acum nu merge sacrificiul 16. N:f7+ D:f7 17. e5 Cb3! 18. Tb1 C:c1 19. Cg5 Dg6 20. Dc4+ Cd5! 21. D:d5+ Ne6 22. C:e6 Ce2+ 23. Rh1 D:e6 24. D:b7 C:d4 și negrul a cîștigat ușor, Gheller—Karakaici, meciul U.R.S.S.—Iugoslavia, 1956. De aceea, partida Averbach—Ivkov, din același meci, s-a dat remiză după 16. Nb3 D:c2 17. N:c2 C:e4 18. Tel Nf5. Donner a încercat într-una din partidele meciului său cu Larsen, 1958, să continue jocul din această poziție, prin 19. Nf4, dar după 19... Cd6 20. Na4 b5 21. N:d6 b:a4 22. Te5 T:e5 23. d:e5 Cb3 24. Tel Te8 negrul a obținut un joc cel puțin egal) 13... C:e5 14. d:e5 D:e5 15. f3 Nd7 (Nebunul trebuie dezvoltat pe diagonală a8—h1, ceea ce se poate realiza fie prin manevra din partidă, fie prin 15... b6 16. Tel Nb7, cum s-a jucat într-o partidă Gligorici—Clarke, Hastings 1956/57, în care albul a jucat în continuare slab și a intrat în dezavantaj: 17. e4 h5 18. Ne3 h4 19. Nf1 — mai bine Td1 — 19... Td8 20. a4 Te6 21. Td1? T:d1 22. T:d1 N:e4!)

16. a4 (Vezi diagrama. Într-o partidă cu Larsen, olimpiada de la Moscova, 1956, Gligorici a jucat 16. Tb1 și după 16... Ne6 17. c4 Td8 18. Te1 h5 19. Nf1 h4 20. e4 Ch5 21. Df2 Dc7 22. Ne3 b6 23. Db2 Td6 24. Df2 Na4 25. Tb2 Df6 26. Td2 T:d2 27. N:d2 Td8 partida s-a dat curînd remiză. Albul îmbunătățește jocul, păstrînd turnul la a1 și înaintînd pionul „a” în locul pionului „c” pentru controlul cîmpului b5, ceea ce lasă liber cîmpul c4 pentru intrarea în joc a nebulunului de cîmpuri albe) 16... Ne6 17. Te1 h5 18. e4 Cd5 19. Nd2 Cf4 20. Nf1 h4 (Pachman urmează același plan ca în partida Gligorici—Larsen, fără să țină seama de schimbările existente în poziție) 21. Ne3 Td8 22. Td1 b6 23. h3 g5 24. Nc4 (După ce au fost terminate toate pregătirile în centru și pe flancul regelui albul trece la realizarea planului său strategic: instalarea nebulunului la d5, iar în cazul cînd negrul îl ia — ceea ce este practic obligatoriu — apare un pion liber apărut la d5 care trebuie să decidă jocul în favoarea albului) 24... Rg7 (Ușurează realizarea planului alb) 25. Nd5 N:d5 26. e:d5 Df6 (26... C:d5?? 27. Nd4!) 27. c4 Te7 28. N:f4 T:e1+ 29. T:e1 D:f4 (Albul și-a realizat planul strategic: finalul la care s-a ajuns este clar avantajos, datorită pionului liber apărut, stăpînirii coloanei „e” și poziției slabe a regelui negru) 30. Dc3+ Rg6 31. Te4 Df5 32. Dc3 Td6 33. Rh2 a6! (Poziția negrului este foarte greu de apărut. Încercarea pe care o face Pachman de a amenința minarea pionilor albi prin b6—b5 nu duce decît la slăbirea lanțului de pioni negri de pe flancul damei) 34. Tg4! (O mutare fină după care negrul este aproape în zugzwang. Nu merge 34... b5 din cauza 35. D:c5 și la 35... Dc5+ albul răspunde 36. f4) 34... Td7 35. Dc8 (Mai precis decît 35. f4 f6 36. Dc8 Tf7 37. Db8 Rh7 și albul nu poate lua la b6 din cauza g:f4, iar la 38. f:g5 f:g5 39. D:b6 urmează Dc5+ cu șah etern) 35... Rg7 (Negrul evită finalul de turnuri care ar fi survenit după 35... Rh7 36. Dc4 D:e4 37. f:e4 — 37.T:e4 b5! — care era evident nefavorabil) 36. Db8 Rh7 37. f4 (Mai precis decît 37. D:b6 Dc5+ 38. f4 g:f4 39. T:h4+ Rg8) 37... f6 38. D:b6 Te7 (Acum la 38... g:f4 ar fi urmat 39. T:h4+ Rg7 40. Db8) 39. D:c5 Te4 40. Dc7+ Rg6 41. f:g5 f:g5 42. Dd6+ negrul cedează.

(Comentarii de L. Țucă, antrenor)

177. APĂRAREA SICILIANĂ

I. Averbach B. Larsen
Portoroj, 1958

1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Cc3 g6 6. Ne3 Ng7 (Nu merge 6... Cg4 din cauza 7. Nb5+!) 7. f3 (Cu această mutare începe sistemul de joc elaborat de maestrul sovietic Rauzer. Ideea acestei mutări este atacul ulterior cu pionii „g” și „h” și cu ajutorul figurilor care ocupă poziții favorabile) 7... 0—0 8. Dd2 Cc6 9.

0—0—0 Ne6 10. Rb1 (Tentant ar fi fost desigur 10. C:e6, dar după 10...f:e6 11. Nc4 Dc8! poziția negrului oferă mai bune perspective, întrucât are un centru puternic și coloana „f” deschisă, iar atacul albului este mult slăbit) 10...Da5? (O ieșire prematură a damei. Aici se joacă 10... Tc8) 11. C:e6 f:e6 12. Nc4 Cd8 13. Cd5! (Albul provoacă schimbul damei, deoarece poziția pe care o va obține fi este favorabilă) 13... D:d2 14. C:f6+ N:f6 15. T:d2 Ne5! (Mult mai bine era 15... Rg7 urmat de 16...e5, cu contra-joc în centru) 16. Td3 Tc8 17. Nb3 b6 18. Nd2 Rg7 19. g3 Nf6 (Negrul își dă seama de inutilitatea mutării a 15-a) 20. h4 h6 21. Tf1 Tc7 22. f4 h5 23. Tdf3 Cc6 24. c3 (Evident 24. N:e6

pierde calitatea după 24...Cd4) 24...e5 25. f5 Ca5 26. Nd5 Cc4 27. Nc1 b5 28. g4! (O străpungere decisivă) 28...h:g4 (La 28...N:h4? urma 29. g5, cu câștig) 29. Tg3 Th8 30. T:g4 T:h4 31. T:g6+ Rh7 32. Ng8+ Rh8 33. Ne6 Cb6 34. Th6+ T:h6 35. N:h6 Tc4 (Altă apărare nu există împotriva amenințării 36. Th1 și 37. Nf8 mat; la 35... Ng7 urma 36. Ng5 Nf6 37. Th1+ Rg7 38. Nh6+ Rh8 39. Nf8+ și mat) 36. N:c4 C:c4 37. b3 Ca5 38. Ne3 Cc6 39. Tg1 a5 40. a3 Rh7 (Negrul joacă cu o singură figură, calul, deoarece nebulun din „f6” nu are posibilitate de intrare în luptă) 41. Rc2 a4 42. b4 Cd8 43. Td1 și negrul cedează, deoarece pierde inevitabil pionii de pe flancul damei.

19...Cg6! 20. Cf2 Dh4 21. Ne3 Tf8 22. N:g2 (Punctul „g2” nu mai poate fi apărat. La 22. Ng4 decidea imediat 22...Tf:f2 etc.) 22...N:d1 23. T:d1 Cf4 24. N:f4 e:f4 25. 0-0 (O rezistență mai dirză opunea 25. Nf3 Te8+ 26. Rf1 urmat de h3, Tg1 etc., dar partida era în orice caz pierdută) 25...f3 26. Nh3 Ne5 27. Rh1 Rh8 28. Td3 h5 și albul a cedat, împotriva amenințării 29...Df4 și D:h2 mat neexistând apărare suficientă.

180. APĂRAREA CARO—KANN

Lidia Giuroiu Rodica Manolescu
F'inala camp. R.P.R. pe echipe, Oradea, 1958

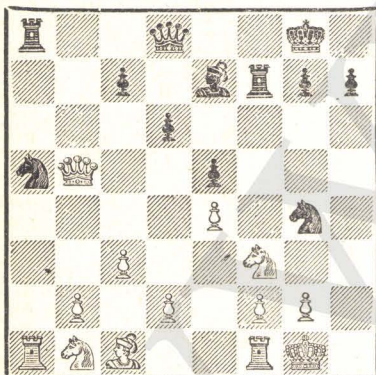
1. e4 c6 2. d4 d5 3. e:d5 c:d5 4. c4 (O continuare mai rar văzută în ultimul timp. Scopul acestei mutări este obținerea unui spațiu mai larg pentru figurile albe) 4...Cf6 5. Cc3 e6 6. Cf3 Ne7 7.c:d5 C:d5 8.Nb5+ Nd7 (Mai multe perspective oferea negrului 8... Cc6, după care urma 9. Ce5 Nd7 10. N:c6 b:c6, ca în partida Pachman—Trifunovici, Zlin, 1945) 9. N:d7+ D:d7 (Pînă aici jocul s-a desfășurat la fel ca în partida Alehin—Eliskases, Olimpiada din 1939. Eliskases a continuat însă cu 9...C:d7 și a urmat apoi 10. C:d5 e:d5 11. Db3 Cb6 12. 0—0 0—0 13. Nf4 Nd6 14. N:d6 D:d6 15. Tel! cu sensibil avantaj de spațiu pentru alb. Răspunsul negrului în această partidă este mai bun și duce la un joc mai activ de ambele părți) 10. Ce5 Dd6? (Aceasta este o greșeală. Mai bine era, potrivit poziției, întîi 10...C:c3 11. b:c3 D:d5 12. 0—0 Cc6 13. Tel 0—0 așa cum recomandă Alehin, în analiza partidei sale cu Eliskases, amintită mai sus, deoarece negrul are posibilitatea de a exercita presiuni asupra pionilor centrali ai albului, ca o compensație pentru avantajul de spațiu pe care-l au piesele albe) 11. 0—0 C:c3 12. b:c3 0—0 13. Tb1! (Albul folosește bine posibilitățile strategice ale poziției sale, dar avantajul său nu este încă concludent) 13...Dc7 14. Df3 Cc6 15. Nf4 Nd6 16.

De la alte concursuri

178. PARTIDA SPANIOLA

Ravinski Vasiukov
Semifinalele celui de-al XXVI-lea campionat al U.R.S.S.—Grupa de la Moscova

1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 a6 4. Na4 Cf6 5. 0—0 Ne7 6. De2 (Așa-numitul atac Worall, care prezintă avantajul că este mai puțin cercetat decît sistemul cu 6. Tel, după care negrul are la dispoziție mai multe răspunsuri bune) 6...b5 7. Nb3 d6 8. a4 Ng4 (Jucată de Keres la AVRO, Amsterdam 1938 și considerată ca cel mai bun răspuns împotriva mutării 8. a4. Pînă atunci se juca de obicei 8...Tb8 9. a:b5 a:b5 10. c3 Ng4 11. Td1 0—0 12. d4 e:d4 13. c:d4 d5 14.e5 Ce4 15. Cc3 și albul stă mai bine, Alehin—Asztalos, Kecksemet, 1927 sau 12...Ta8 13. Ta8 D:a8 14. d5 cu avantaj pentru alb, Alehin—Euwe, meci 1926) 9. c3 0—0 10. h3 (Mutarea liniștită 10.d3, recomandată de Keres, pare totuși de preferat) 10... Ca5 (Se joacă de obicei 10...Nb5 sau 10...Nd7) 11. N:f7+ (Duce la câștigul unui pion, dar negrul găsește o interesantă combinație salvatoare) 11... T:f7 12. h:g4 C:g4 13. a:b5 a:b5 14. D:b5 (Vezi diagrama)

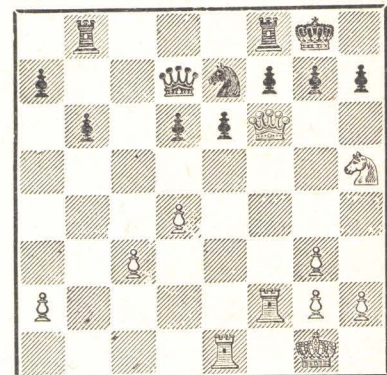
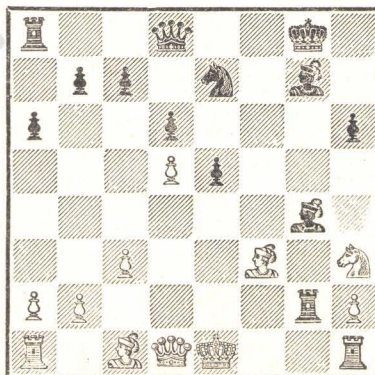

14...Nh4 (Negrul sacrifică două figuri, dar își asigură remiza) 15. T:a5 T:a5 16. D:a5 T:f3 17. g:f3 Dg5 18. Dd5+ Rf8 19. f:g4 (19. d4? Ce3+ și mat) 19...Dg4+ 20.Rh2 Df4+ remiză, deoarece la 21. Rh3 Df3+ 22. R:h4 Df4+ și nu merge 23. Rh5, din cauza 23...g6 mat.

179. PARTIDA SPANIOLA

Lukici Matanovici
Jucată în campionatul Iugoslaviei pe 1958

1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 a6 4. Na4 d6 5. c3 Nd7 6. d4 g6 (Keres recomandă aici continuările mai solide 6...Cf6 sau 6...Cge7) 7. Cbd2 (Mai obișnuită este continuarea 7. 0-0 urmată de 8. d:e5 etc.) 7...Ng7 8. Cf1 Cf6 9.d5 (O înaintare greșită din punct de vedere strategic, care permite negrului un contra-joc imediat și avantajos pe flancul regelui. Indicată ar fi fost 9...Cg3) 9...Ce7 10. Nc2 (La 10. N:d7+ C:d7 și f5 cu avantaj pentru negru) 10...0-0 11. Cg3 Cg4 12. Cg5 h6 (O greșeală ar fi fost 12...f5, din cauza 13. e:f5 g:f5 14. C:f5 N:f5 15. N:f5 C:f2 16. N:f7+ Rh8 17. Dh5 cu câștig, iar la 14...C:f5 15. D:g4 Ce3 16. N:h7+ Rh8 17. Dh5 etc.; 13...N:f5 14. N:f5 g:f5 15. Ce6 etc.; 13...g:f5 14. C:f5 C:f2 15. Dh5 N:f5 16. N:f5 T:f5 17. D:h7+ Rf8 18. Ce6+ sau 15...T:f5 16. N:f5 C:h1 17. Ne6+ N:e6 18. Dh7+ Rf8 19. Ce6+ etc. toate cu câștig pentru alb) 13. Ch3 f5 14. e:f5 g:f5 15. C:f5? T:f5 16. D:g4 T:f2 17. Dd1 (Evident, nu 17. De4? din cauza 17...Nf5) 17... T:g2 18. Ne4 Ng4! (O greșeală ar fi fost 18...N:h3 din cauza 19. N:g2 N:g2 20. Tg1 Ne4 21. N:h6 Cf5 22. Dg4 cu câștig, iar la 20...Nh3 21. N:h6 Cf5 22. Dh5 etc.) 19. Nf3 (Vezi diagrama)

Ng3 Tab8? (Mai bun ar fi fost schimbul 16... N:e5, diminuînd șansele de atac ale albului) 17. Cd3 N:g3 18. f:g3 b6 19. Tf2 Tb7 20. Cf4! (Amenință 21. C:e6 și aduce calul în atac cu tempo) 20...Dd7 21. Tel T7b8 22. Ch5 (Calul a ajuns într-o poziție excelentă, de unde poate efectua o serie de amenin-

țări tactice periculoase) 22...Ce7? Negrul nu bănuiește intențiile adversarului. Era de preferat 22...Dc7, încercînd să aducă dama pe un cîmp mai bun și să pareze amenințarea Df6; ar fi urmat 23. Dg4 g6 — dar nu 23...f5 24. De2! — 24. Cf6+ Rg7 25. Dh4 și albul are presiune puternică pe coloanele „f” și „h” 23. Df6! (Vezi diagrama din pag. 169, coloana a III-a).

23...g:f6 (La 23... Cf5? urma 24. D:g7+ C:g7 25. Cf6+ cu cîștigarea calității) 24. C:f6+ Rg7 25. C:d7 Cd5 26. c4 Cc7 27. Tef1 Tbd8 28. C:f8 T:f8 29. Tb2 (Era mai bine imediat 29. a5! și apoi c5) 29...Td8 30. Tbf2 (Și acum era mai bine 30. c5) 30...Td7 31. Tf4 Ca6 32. a3 Cb8 și negrul a pierdut în final după o rezistență îndelungată.

(Comentarii de I. Berbecaru)

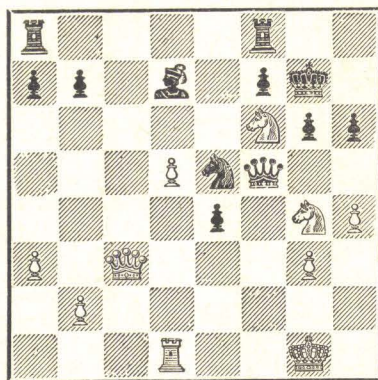
181. GAMBITUL MORA— MATULOVICI

V. Demian

M. Pavlov

Finala camp. R.P.R. pe echipe, Oradea, 1958

1.e4 c5 2.d4 c:d4 3.c3 (Gambitul Mora Matulovici este unul din ultimele gambite care se mai întîlnesc în concursurile importante) 3...Cf6 (Probabil cea mai bună linie de joc pentru negru. După 3...d:c3 4. C:c3 Cc6 5. Nc4 d6 6. Cf3 e6 7. 0—0 Ne7 8. De2 Cf6 9. Tfd1 Dc7 10. Nf4 negrul trebuie să se mulțumească cu un joc de apărare, plin de greutate) 4. e5 Cd5 5. Nc4 Dc7 (O idee a lui Pirc. La 5. N:d5 urmează 5... De5+ 6. Cge2 D:d5 și negrul stă bine) 6. Nb3?! (O mutare nouă, care imprimă jocului o notă foarte tăioasă. Normal se joacă aici 6. De2 d3! 7. De4 Cb6 8. Nb3 Cc6 9. Cf3 e6 etc.) 6...D:e5+ 7. Cge2 e6 8. c:d4 Nb4+ 9. Cbd2 Dc7 10. 0—0 Cf6 11. a3 Ne7 12. Cc4 d5 13. Nf4 Dd8 14. Ce3 0—0 (Faza de deschidere s-a terminat. Poziția rezultată dă șanse diferite ambelor părți: albului că are doi timpi în dezvoltare, negrului că are un pion în plus și apărări suficiente pentru regele său) 15. C2g3 Cc6 16. Nc2 Nd6! (Schimbă forțat nebunul de negru) 17. Ng5 h6! 18. N:f6 D:f6 19. Dd3 g6 20. Tad1 Nd7 (Albul a jucat riscant deschiderea și acum negrul a rămas cu pionul în plus, cu o poziție solidă și cu perechea de nebuni. De aceea trebuie încercate ultimele resurse) 21. f4?! (Albul începe atacul pe flancul regelui și amenință înaintarea f5 cu destrămarea lanțului de pioni. Negrul are de ales între 21...Cce7 sau 21...N:f4) 21...N:f4 22. Cg4! (Nu 22. Ch5? N:h2+ 23. R:h2 Dh4+ cu cîștig) 22...Dg5 23. T:f4 D:f4 24. Ch5! (Spectaculos, dar ineficace) 24...Dg5 25. Chf6+ Rg7 26. g3 (Pe această mutare s-a bazat albul cînd a început combinația de la mutarea a 21-a. Se amenință 27. h4 cu capturarea damei după 27... Df5 28. Dd2) 26...e5! 27. h4 e4 28. Dc3 Df5 29. N:e4?! d:e4 30. d5 Ce5! (Vezi diagrama. După această mutare albul este pierdut în toate variantele).

31. Tf1 (Singura care mai poate continua jocul. La 31. D:e5 D:e5 32. C:e5 Na4! 33. Td4 R:f6 34. Cg4+ Rf5 35. Ce3+ Re5 36. T:a4 f5 și cîștigă; la 31. C:d7 D:g4 32. D:e5+ f6 33. De7+ Tf7 și cîștigă; la 31. C:e5 D:f6 32. Tf1 Db6+ 33. Rh1 Tac8 34. Cc4+ Rg8 35. C:b6 T:c3 36. C:d7 T:g3 37. C:f8 R:f8 38. Td1 Td3 cu cîștig. După mutarea din partidă se pare că dama neagră este pierdută, deoarece la 31...Cf3+ urmează 32. T:f3 D:f3 33. Ce8+ și mat imediat) 31...Tac8! 32. Dd4 Tc1! și albul a cedat, deoarece amenințarea de mat sau pierderea damei nu pot fi evitate decît prin 33. Df2, după care urmează 33... T:f1+ 34. D:f1 C:g4 și negrul rămîne cu două figuri întregi în plus.

(Comentarii de M. Pavlov, candidat de maestru)

182. APĂRAREA OLANDEZĂ

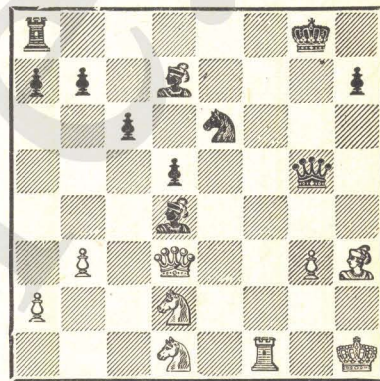
St. Makay

I. Grosu

Concursul prin corespondență organizat de U.C.F.S.-Constanța, 1957

1.Cf3 e6 2.g3 f5 3.Ng2 Cf6 4.d4 Ne7 5.c4 0—0 6.Cc3 (În scopul de a exploata slăbiciunea cîmpului e5. Botvinnik recomandă aici 6.0—0 și după 6...d5 7.b3 c6 8.Na3 cu schimbarea nebunului din e7) 6...d5 (Negrul alege sistemul „zidul de piatră”, analizat și recomandat de Botvinnik). 7.b3 c6 8.0—0 De8 (Pachman recomandă aici și 8...Ce4 iar după 9.Nb2 Cbd7 10.Dc2 Nf6 negrul obține un joc egal) 9.Ng5 (Mutare recomandată de Cehover. Albul intenționează să joace 9.N:f6 N:f6 10.c:d5 c:d5 11.e3, atacul negrului pe flancul regelui fiind anihilat. Cea mai bună continuare pare să fie aici mutarea lui Simaghin jucată în campionatul Moscovei, 1946, contra lui Cistiakov: 9.Nb2 Cbd7 10.e3 Ce4 11.Ce2 a5 12.Cf4 Cdf6 13.Ce5 cu avantaj) 9...Dh5 10.Dd2 (Era mai bine 10.Dc2. Prin mutarea din partidă albul intenționează să împiedice dezvoltarea calului b8 la d7, amenințînd în acest caz 11.De3) 10...Cbd7 (Totuși!) 11.De3 Df7 (Era interesantă încercarea 11...Cg4 urmată de 12.D:e6+ Tf7 și dama albă este prinsă, dar materialul de compensație al albului este suficient. De aceea negrul a preferat să apere pionul și să păstreze iniția-

tivă) 12.N:f6 D:f6 13.Dd3 Tf7 14. Cd2 g5 (Lasă posibilitatea albului de a sacrifica pe d5, cu cîștigul calității și a doi pioni. Albul însă își continuă planul de a sparge centrul și a deschide linia „f”) 15.c:d5 e:d5 16.f3 f4! 17.e4 f:e3 e.p. 18.D:e3 Cf8 19.f4 g4 20.f5 Dg5! 21. De2? (Albul este consecvent ideii sale de a intra în stăpînirea coloanei „f” cu orice preț) 21...T:f5 22. T:f5 N:f5 23.Taf1 Nd7 24.Cd1 Ce6 (Pionul d4 nu mai poate fi apărat) 25.Dd3 Nf6 26.Rh1 N:d4 27.h3 g:h3 28.N:h3 (Vezi diagrama) 28...Cc5! 29.

D:d4 N:h3 30.Tf2 (Nu era mai bine 30.D:c5 N:f1 31.C:f1 Dh5+ etc.) 30... Dg4 31.D:c5 D:d1+ 32.Rh2 Dh5 33. Cf3 Nd7+ 34.Ch4 Dg4 35.De7 Dg7 36.Dd6 Te8 37. Cf5 N:f5 38.T:f5 Db2+! 39.Rh3 Dc1 40.Tf4 Dh1+ 41.Rg4 Del 42.Rf5 De7 43.Tg4+ Rh8 44.D:e7 T:e7 45.Ta4 a6 46.Rf6 Te4 și albul a cedat.

(Comentarii de I. Grosu)

183. APĂRAREA NIMZOVICI

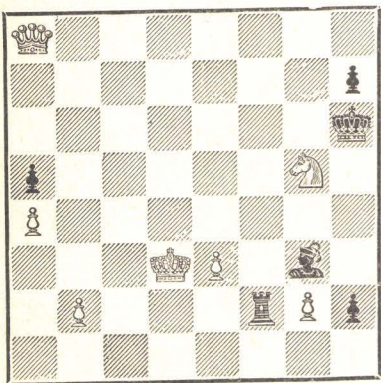
dr. V. Malcoci

L. Popazov

Jucată prin corespondență în cadrul concursului „Cupa orașelor”

1. d4 Cf6 2. c4 g6 3. Cc3 d5 4. c:d5 C:d5 5. e4 Cf6 (Obișnuit se joacă 5... C:c3 sau 5...Cb6. Mutarea din partidă este mai slabă, deoarece dă posibilitate albului să profite de pierderea de timp a negrului și să ia inițiativa) 6. Nc4 c6 7. a4 Ng7 8. Cge2 0—0 9. 0—0 a5 10. Db3 e6 11. Td1 Cbd7 12. d5 e:d5 13. e:d5 c:d5 14. C:d5 C:d5 15. T:d5 (Avantajul în deschidere al albului este evident; negrul are mari dificultăți de dezvoltare) 15...Df6 16. Tb5 Ce5 17. Nd5 Cg4 (La 17...Cc6 ar fi urmat 18. Ng5! Dd6 19. Td1 cu avantaj, deoarece la 18...D:g5? urma 19. N:f7+! etc.) 18. Ne3 Dh4 19. h3 Ce3 20. f:e3 g5 21. N:b7 N:b7 22. T:b7 Rh8 23. Tf1 (Desigur că nu merge 23. T:f7 din cauza 23... T:f7 24. D:f7 Tf8 urmat de 25...Df2+ cu cîștigarea unei figuri) 23...f5 (Acum, după ce și-a consolidat poziția regelui, negrul pornește la atac de pioni contra rocadei albului) 24. Tb5 Tae8 25. Tf2 Te5 26.T:e5 N:e5 27. Dd5 Nh2+ 28. Rf1 g4 29. T:f5 Td8 30.Th5 Tf8+ 31.Cf4 Df6 32.De4 Tf7 33. Re1! (Albul iese din legătura de pe coloana „f” și își activează calul) 33...g:h3 (La 33...D:b2 34. De8+ Rg7 35. Ce6+ Rg6 36. Dg8+ și cîștigă;

la 33...N:f4 34. e:f4 și nu merge 34... D:f4 din cauza 35. T:h7+ etc.; de asemenea nu dădea nimic 33...Ng3+, la care urma 34. Rd1! 34. Da8+! Rg7 (34...Tf8? 35. Cg6+) 35. Tg5+ D:g5! (Singura apărare. La 35...Rh6 urma 36. Df3! D:g5 37.D:h3+ Rg7 38.Ce6+) 36. Ce6+ Rh6 37. C:g5 Ng3+ 38.Re2! (Nu 38. Rd2? din cauza 38... Td7+ și apoi 39... h2 cu mari șanse de victorie) 38...Tf2+ 39. Rd3 h2! (Vezi diagrama. Situația albului pare cri-

tică, negrul amenințând transformarea decisivă a pionului „h”. Nu merge 40. Dc6+? R:g5 41. Dc1 T:g2 urmat de Tg1 și negrul câștigă. Pionul „g2” alb dă impresia că împiedică apărarea albului, fiindcă încheie diagonala „a8-h1”, dar, în realitate tocmai acest pion este cel care, în continuare, numai după câteva mutări, va decide sfârșitul partidei în favoarea albului) 40. Dg8!! (Singura mutare după care negrul este pierdut în toate variantele) 40...Tf5 (Nici o altă mutare nu putea salva. Iată câteva posibilități:

40...T:g2 41. Cf7+ etc.
40...Tf6 41. Ce6! Nh4 42. Dg7+ Rh5 43. g4 sau 41...Tg6 42. Rf8+ Rh5 43. Df5+ cu câștig imediat
40...Tf1 41. Ce6! Nf4 42. Dg7+ Rh5 43. Cf4+ Tf4 44. D:h7+ etc.
40...Rh5 41. Ce6! cu următoarele variante: 41...h6 42. D:g3; 41...Nf4 42. Cf4+; 41...Tf5 42.D:h7+ Rg4 43. Dh3 mat) 41.Ce6! Ne5! (41...h1D 42.D:h7+ Rg4 43. D:h1) 42. g4! și negrul a cedat, deoarece pierde în afară de pionul „h2” încă o figură, după 42... h1D 43. g5+ Rh5 44. D:h7+ Rg4 45. D:h1 urmat de De4+ etc.

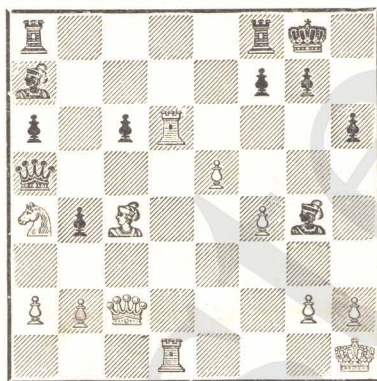
(Comentarii de dr. V. Malcoci)

184. GAMBITUL DAMEI

T. Nicoră N. Kerber
Campionatul arbitrilor, 1958

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Cc3 Cf6 4.Ng5 Cbd7 5.e3 Ne7 6.Cf3 c6 (Mai indicat este aici 6...0-0, pentru a putea răspunde la 7.Dc2 sau 7.Nd3 cu 7...c5) 7.Nd3 (În această poziție albul putea juca la câștigul unui tempo prin 7.Dc2 0-0 8.Td1 a6 9.a3 Te8 10.h3 și negrul n-are altceva mai bun decât să bată la c4) 7...0-0 8.0-0 d:c4 9.N:c4 b5 (O altă linie de apărare este manevra lui Capablanca 9...Cd5 10.N:e7 D:e7)

10.Nb3 (În spiritul deschiderii ar fi fost 10.Nd3, păstrând posibilitatea continuării Ce4) 10...a6 11.De2 Nb7 (Trebuia direct 11...c5) 12.Tfd1 b4 (Și aici se mai putea juca încă 12...c5. După mutarea din partidă negrul ajunge în dezavantaj) 13.Ca4 Da5 14.e4 (Era de luat în considerare și 14.Tac1, împiedicind atât c5 cât și e5) 14...e5 15. d:e5 C:e5 16.C:e5 D:e5 17.f4 Db5 18. Dc2 h6 19.N:f6 N:f6 20.e5 Nd8 (O greșeală ar fi fost 20...Ne7 21.Td7 Tac8 22.Nc4 Nc5+ 23. Rh1 b3 24.a:b3 Db4 25.C:c5 Nc8 26.Td2 etc.) 21.Td7 (Amenința 22.Nc4 cu câștigarea unei piese) 21...Nb6+ 22.Rh1 Nc8 (Se amenința 23.Dg6) 23.Td6 Na7 (Nu era bine 23...Nc7, deoarece putea urma 24.T:h6 g:h6 25.Dg6+ Rh8 26.D:h6+ Rg8 27.Nc2 f5 28.Nb3+ cu câștig) 24. Nc4 (Ar fi mers 23.Th6, cum s-a arătat mai înainte) 24...Da5 25.Tad1 Ng4 (Vezi diagrama din pag. 171, coloana

a III-a) 26. T:h6! Tfd8 27. Ttd6 T:d6 (La 27...Rf8 albul continua atacul câștigător cu 28.Th4) 28.Dh7+ Rf8 29.Dh8+ Re7 30.e:d6+ Rd7 31. D:a8 g:h6 32.D:a7+ și negrul a cedat.

185 APĂRAREA UFIMTEV

J. Schlesinger dr. L. Pogorevici
Semifinala campionatului R.P.R.
individual, București, 1958

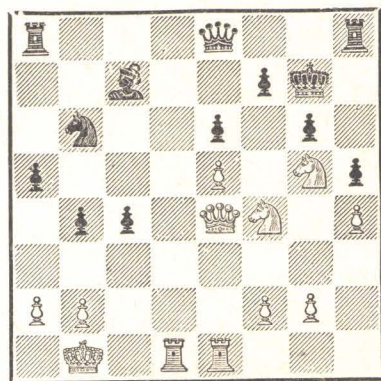
1. e4 d6 2. d4 g6 (Un sistem de joc în fața căruia albul trebuie să joace foarte precis pentru a nu intra în dezavantaj) 3. Nc4? Ng7 4. Ne3 Cf6 5. f3 Cbd7 6. Ce2 0-0 7. Dd2 c5! (Negrul demonstrează că planul strategic al albului este greșit. Albul trebuia să joace pionul „c2” la „c4”, în spiritul atacului Sämisch, deschiderea pe care și-a ales-o. Nebunul său la „c4” stă prost și favorizează atacul cu tempo al negrului pe flancul damei) 8. c3 Dc7! 9. Ca3 a6 10. Tc1 b5 11. Nd3 e5! 12. 0-0 Nb7 (Amenința d6-d5) 13. d5 c4! 14. Nb1 Ce5 (Negrul a obținut un mare avantaj de spațiu. Planul său de joc are ca idee principală străpungerea f7-f5) 15. Cg3 Tae8 16. Tc1 Nc8 17. Te2 Rh8 18. Ch1 (Cu intenția de a folosi mai tirziu cîmpul „e4”) 18... Cg8 19. g4? f5! 20. e:f5 g:f5 21. g:f5 Ce7 (Acum se vede rostul manevrei Rh8, Cg8) 22. f6 T:f6 23. Cg3 Cf5 24. Ng5 Tf7 25. Ne4 C:g3 26. h:g3 C:e4! 27.

T:f4 (Forțat, deoarece la 27. f:e4 Tfe8 28. Tf2 Nh3! cu câștig) 27... Tef8 28. Te3 Dd7 29. Cc2 Df5 30. T3e1? Dh3! 31. Dg2 Dh5 32. Nh4 T:f3 33. T:f3 T:f3 34. Ne7 Nh3 35. Dh2 Df5 și albul a cedat. O bună realizare strategică a negrului.

186. APĂRAREA CARO-KAN

I. Moisini P. Seimeanu
Semifinalele campionatului R.P.R., individual, București, 1958

1. e4 c6 2. d4 d5 3. e5 (O continuare mai rar întrebuințată, deoarece duce în general la poziții caracteristice apărării franceze în care se permite rezolvarea problemei dezvoltării nebulului din c8) 3... Nf5 4. Ce2 (Albul tratează deschiderea într-un mod interesant: calul din g1 ajunge în cele din urmă la d3 în loc de f3 și lasă damei albe posibilitatea de a se instala la g4, cîmpul ei cel mai favorabil în cele mai multe din variantele apărării franceze; obișnuit se joacă aici 4. Nd3 N:d3 5. D:d3 e6 6. Cc3 Db6 7. Cge2 c5 cu joc bun pentru negru, ca în partida Nimzovici-Capablanca, New-York, 1927) 4... e6 5. Cf4 h6 (Se amenința 6. g4 Ng6 7. h4) 6. c3 (Avînd în vedere planul ulterior al albului, legat de schimbul 7. d:c5, această mutare nu este necesară; mai bine era 6. Nd3) 6... c5 7. d:c5 N:c5 8. Nd3 N:d3 9. C:d3 Nb6 10. Dg4 g6 11. h4 h5 12. Df3 (Din nou o inexactitate; trebuia 12. Dg3, apărînd pionul e5) 12... Cd7 13. Ng5 Db8 14. De2 Ce7!? (Mai bine era direct 14... Nc7, forțînd 15. f4) 15. N:e7 R:e7 16. Cbd2 Nc7 17. Cf3 Rf8 (Acum se văd urmările mutării 10. Dg4 a albului: cîmpurile negre de pe flancul regelui negru s-au slăbit și atacul albului tocmai împotriva lor se va îndrepta) 18. 0-0-0 b5 19. Rb1 a5?! (Negrul nu se îngrijește de poziția precară a regelui său; trebuia 19... Rg7) 20. The1 b4 21. c4! (Albul sacrifică un pion pentru obținerea inițiativei) 21... d:c4 22. Cf4 Cb6 23. De4! (La 23. Cg5 urma 23... Db7 și dama albă nu mai poate susține pentru moment atacul direct al celor doi cai asupra regelui) 23... De8 24. Cg5 Rg7 (Vezi diagrama) 25.

Cf:e6! f:e6 26. Db7 Te8 (La 26... De7 ar fi urmat 27. D:c7 D:c7 28. C:e6+

Rf7 29. C:c7 Tad8 30. Cb5 cu câștig nu prea greu) 27. Td6! Rh6 28. T:b6 N:b6 29. Cf7+ D:f7? (Pierde imediat; se mai putea opune rezistență cu 29... Rh7!) 30. D:f7 Thf8 31. D:e6 N:f2 32. Te4 c3 33. b:c3 T:c3 34. Tc4 Tg3 35. De7 și negrul cedează

(Comentarii de C. Botez, candidat de maestru)

187. DESCHIDEREA ENGLEZA

F. Gheorghiu E. Nacht
Semifinala campionatului R.P.R. individual București, 1958

1. c4 e5 2. Cc3 Cf6 3. g3 c6 (Cu această mutare începe o variantă introdusă în practica turneelor de marele maestru sovietic Paul Keres, care a obținut cu ea o serie de succese) 4. Ng2 d5 5. c:d5 c:d5 6. Cf3 (Inercarea de a răsturna varianta prin 6. Db3 dă avantaj negrului: 6...Cc6 7. C:d5 Cd4 8. Dc4 Cd5 9. N:d5 b5! 10. N:f7+ Re7 11. Dd5 Cc2+ 12. Rd1 C:a1 13. b3 Dc7 14. Na3+ Rf6 15. Df3+ Nf5:Bidev—Pirc, campionatul Iugoslaviei, 1957. Mai prudent a jucat marele maestru L. Szabo în partida sa cu Keres, la turneul Alehin, Moscova 1956: 6.d3 Cc6 7. Cf3 Ne7 8. 0—0 9. d4 e4 10. Ce5 Ne6 11. C:c6 b:c6 12. Ca4 Cd7 13. Ne3 Da5 14. Tc1 Cb6 cu șanse egale) 6...Cc6 (Mai bine era 6...e4 7. Cd4 Cc6 8. C:c6 b:c6 9. d3 e:d3 10. D:d3 Ne7 11. 0—0 0—0 12. Ne3 Tc8 13. Tfd1 Ne6 14. Tacl Cg4 15. Nd2 Db6 cu avantaj pentru negru, ca în partida Panno—Keres, Mar del Plata, 1957) 7. d4 e4 8. Ce5 Nd6 9. Nf4 0—0 10. 0—0 Te8 11. C:c6 b:c6 12. N:d6 D:d6 13. Tc1 h5! 14. h4 e3 15. f4 (Fortat) 15... Nf5 16. Da4 Te7? (Mult mai bine era 16... Te6! urmat de Cg4, Tg6 cu atac rapid pe flancul regelui) 17. Cd1 Tc8 18. Tc3 Cg4 19. Tf3 Tb7 (Nu mergea 19... Ne4? 20. C:e3 N:f3 21. Cf5!) 20. Nh3 (La 20. C:e3 ar fi urmat 20... C:e3 21. Tf:e3 T:b2 22. D:a7 Db4!) 20... Ch6 21. N:f5 C:f5 22. C:e3 Ch6 23. Da6 Tcc7 24. b3 Df6 25. Dd3 g6 (Desigur nu era bine 25... Te7? deoarece urma 26. C:d5! și câștigă albul) 26. Tf1?

Partide fără comentarii

188. APĂRAREA BENONI

Bilek Portisch
Turneul de la Balatonfüred, 1958

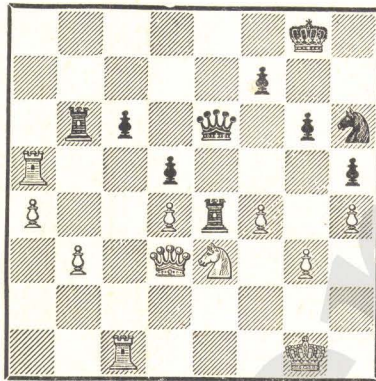
1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. Cf3 c5 4. d5 e:d5 5. c:d5 b5 6. e4 C:e4 7. Nd3 Cd6 8. 0—0 Ne7 9. Te1 c4 10. Nf4 0—0 11. Nc2 Nb7 12. Cd4 Ca6 13. Cc3 b4 14. Ca4 Cc7 15. Cc5 N:d5 16. Dg4 Ne6 17. Cd:e6 C:e6 18. Ne5 Ce8 19. C:d7 D:d7 20. Tad1 Dc8 21. Nf5 Dc6 22. Te3 g6 23. Th3 C8g7 24. Tf3 Tad8 25. T:d8 T:d8 și albul a cedat.

189. DESCHIDEREA ENGLEZA

Uhlmann Kstro
Kienbaum, 1958

1. c4 Cf6 2. g3 c5 3. Ng2 d5 4. c:d5 C:d5 5. Cc3 Cc7 6. d3 e5 7. Ch3 Ne7 8. f4 Cc6

(Albul alege un plan de joc ineficace: atacul asupra pionului c6. Aici trebuia jucat mai energic 26. f5!) 26... Te7 27. Tfcl Tb6 28. a4 a5 29. Tc5 Te4 30. T:a5? (Albul ia al doilea pion, fără să bănuiască pericolul ivit pe flancul regelui. Nu era bine nici 30. T:d5, din cauza 30... Te3! și negrul câștigă o piesă. Trebuia luată o măsură de apărare, de pildă 30. Rg2) 30... De6! (Vezi diagrama. Dama se

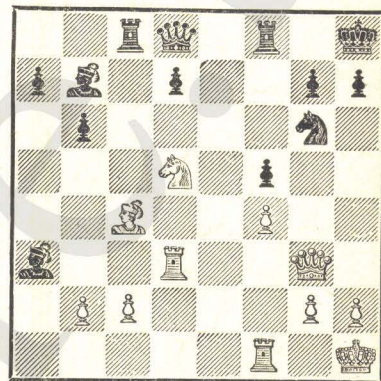
îndreaptă cu tempo spre cîmpul vulnerabil h3) 31. Ta8+ Rh7 32. Tc3 (32. Rf2?? T:e3! și apoi 33... Cg4+ etc.) 32... Dh3 33. Cf1 (După 33. Rf2 Dh2+ negrul câștigă. Iată câteva variante: a) 34. Rel Dg3+ 35. Rd1 D:f4 36. Cc2 Cg4. 37. Df3 Cf2+ 38. Rel Dcl + 39. R:f2 Tf4! etc.; b) 34. Rf3 Dh1+ 35. Rf2 Tb7! și 36... Te7 etc.; c) 34. Rf1 Dh1+ 35. Rf2 ca în varianta b; d) 34. Cg2 Cg4+ 35. Rf3 Dg1! și mat) 33... Cf5 34. e3 (Interesantă ar fi fost continuarea 34. a5 Tb7! 35. a6 Tbe7 36. a7 T:e2 37. Th8+ R:h8 38. a8D+ Rh7 39. Df3 C:d4 40. Dh1 D:f1!! 41... R:f1 Te1+ 42. Rg2 Tfe2+ 43. Rh3 Th1 mat) 34... C:g3 35. Rf2? (Pierde imediat, însă și după 35. C:g3 D:g3+ 36. Rf1 Tb7! 37. De2 Tbe7 38. Df2 Dh3+ 39. Re2 T:d4 urmat de Dg4 albul nu mai are salvare) 35... Cf1 36. D:f1 T:f4+! 37. e:f4 D:c3 38 f5 T:b3 39. f:g6 f:g6 40. Ta7+ Rh8 și albul cedează.

(Comentarii de E. Nacht, candidat de maestru)

191. APĂRAREA SICILIANĂ

L. Karacsony I. Berbecaru
Camp. R.P.R. pe echipe, Oradea, 1958

1. e4 c5 2. Cc3 Cc6 3. f4 e6 4. Cf3 Cge7 5. d4 c:d4 6. C:d4 C:d4 7. D:d4 Cc6 8. Df2 Nb4 9. Nd2 0—0 10. Nd3 b6 11. a3 Ne7 12. 0—0 Nb7 13. Dg3 f5 14. e:f5 e:f5 15. Cd5 Nc5+ 16. Rh1 Ce7 17. Nc3 Cg6 18. Nc4 Rh8 19. Tad1 Tc8 20. Td3 N:a3 (Vezi diagrama)

21. D:g6 și negrul a cedat

192. APĂRAREA FRANCEZA

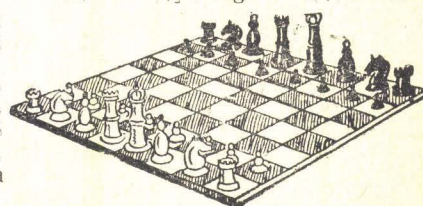
St. Witkovski A. Günsberger
Meciul R.P.R.—R.P. Polonă, București, 1958

1. e4 e6 2. d4 d5 3. e5 c5 4. c3 Db6 5. a3 Cc6 6. Cf3 c4 7. Ne2 Nd7 8. 0—0 0—0 9. Cbd2 Ca5 10. g3 Ne7 11. h4 Ch6 12. Rg2 Cf5 13. Tfel f6 14. Tab1 Thf8 15. g4 Ch6 16. e:f6 g:f6 17. C:c4 d:c4 18. N:h6 Tg8 19. Cd2 f5 20. g5 e5 21. Rf1 e:d4 22. N:c4 C:c4 23. C:c4 Dc6 24. T:e7 D:c4+ 25. Rg1 Nc6 26. De2 d3 27. De5 Dg4+ 28. Dg3 D:g3 29. f:g3 d2 30. Td1 Nf3 31. g6 Tg2+ 32. Rf1 h:g3 33. Nf4 T:b2 34. Tc7+ Rd8 35. Th7 Te8 albul cedează.

193. APĂRAREA NIMZOVICI

Th. Ghițescu J. Gromek
Meciul R.P.R.—R. P. Polonă, București, 1958

1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. Cc3 Nb4 4. e3 b6 5. Cge2 Nb7 6. a3 N:c3+ 7. C:c3 d5 8. Nd3 0—0 9. 0—0 c5 10. d:c5 b:c5 11. Ca4 Dc7 12. b3 Cbd7 13. Nb2 d:c4 14. N:c4 Tfd8 15. De2 Ce5 16. f3 Tac8 17. Tacl C:c4 18. D:c4 Td5 19. b4 Th5 20. g3 Tf5 21. e4 Tg5 22. f4 Th5 23. De2 Dc6 24. N:f6 g:f6 25. C:c5 Th6 26. C:b7 D:b7 27. De3 T:c1 28. T:c1 Th5 29. Dd4 e5 30. Dd8+ Rg7 31. Tc8 D:e4 32. Dh8+ Rg6 33. Tg8+ Rf5 34. g4+ Re6 35. f5+ Rd5 36. g:h5 Del+ 37. Rg2 De2+ 38. Rh3 Df3+ 39. Rh4 Df4+ 40. Rh3 Df3+ 41. Tg3 D:h5+ remiză.

190. GAMBITUL BUDAPESTA

I. Vasilescu V. Georgescu
Camp. R.P.R. pe echipe, Oradea, 1958

1. d4 Cf6 2. c4 e5 3. d:e5 Ce4 4. Cd2 Nb4 5. Cgf3 Cc6 6. Dc2 d5 7. e:d6 Nf5 8. Da4 D:d6 9. a3 N:d2+ 10. N:d2 0—0 11. Td1? Cc5 12. Nb4 C:a4 13. N:d6 C:b2 și albul a cedat

CONSULTAȚII

Ce este „calitatea”

Mulți cititori tineri ni s-au adresat adesea cu această întrebare cerind explicații nu atât asupra expresiei formale „calitate”, cât asupra conținutului larg al cuvintului, conținut bazat pe ilustrarea lui în cazuri concrete, rezultate din partide. În rîndurile de mai jos redacția încearcă să răspundă cititorilor interesați de acest subiect.

Expresii ca „sacrificiul calității” sau „cîștigarea (pierderea) calității” au intrat în limba tehnică șahistă și se întîlnesc foarte frecvent în paginile revistelor și cărților de șah.

Ce se înțelege prin „calitate”? Noțiunea aceasta reprezintă diferența de valoare ce există între turn și piesele minore (nebulul și calul). Atunci cînd una din părți reușește, printr-o combinație, să dea un nebul sau un cal în schimbul unui turn se spune că „a cîștigat calitatea” (adică a făcut un schimb favorabil din punct de vedere calitativ). Dacă una din părți, în urma unei greșeli, cedează un turn, obținînd un nebul sau un cal, atunci se spune că „a pierdut calitatea”.

În afara acestor cazuri simple de cîștigare sau pierdere a calității, mai există numeroase cazuri cînd una dintre părți sacrifică un turn (deci, calitatea) cu scopul de a obține anumite avantaje, mai îndepărtate decît cele citate mai sus, de cele mai multe ori aceste avantaje fiind concretizate într-un atac pe flancul regelui (prin eliminarea uneia din figurile ușoare care apără rocada) sau printr-o superioritate de ordin pozițional.

În sfîrșit, mai există sacrificii de calitate în scop de apărare, în situații cînd turnul se sacrifică pentru o figură minoră a părții adverse care exercită atacul.

În practică diversele combinații legate de cîștigarea sau sacrificarea calității survin în cele mai variate forme, în toate fazele partidei, dar mai ales în jocul de mijloc. Exemple de astfel de combinații abundă în literatura șahistă, dar studiarea și clasificarea lor ar necesita un cadru mult mai larg decît oferă prezentul articol.

Calitatea poate fi cîștigată prin cele mai variate combinații, de la banalul „șah-turn”, pînă la rafinata manevră din exemplul dat de poziția din diagrama I (survenită într-o partidă Judovici—Buglii, semifinalele campionatului sindical al U.R.S.S., 1936).

Piesele albe s-au concentrat în jurul punctului „d5”, pe care negrul îl apără indirect prin legarea pe coloana „c”. Albul a continuat în felul următor: 1. C:e6 D:e6 (dacă 1...C:c3, atunci 2. C:c7 C:a2 3. Db3 și albul cîștigă) 2. C:d5 (legarea pe coloana „c” s-a dovedit iluzorie) 2...C:d5 (sau 2...T:c2 3. C:e7+ Rf8 4. N:e6 Te8 5. Nb3 și albul rămîne cu o piesă în plus) 3. N:d5! D:d5 (la 3...T:c2 4. N:e6+ și 5. N:c8 etc.) 4. D:c7 și negrul a cedat, deoarece albul rămîne cu cel puțin o calitate în plus, într-o poziție în care cîștigul este o chestiune de simplă tehnică.

Sacrificiul calității cu scopul de a obține atac împotriva regelui advers este ilustrat în mod foarte clar de următorul exemplu luat din partida Alehin—Yates, Karlsbad, 1923, (vezi diagrama II). În asemenea cazuri sacrificiul calității este urmat de înlăturarea uneia dintre figurile ușoare care apără poziția regelui advers. Iată cum își atinge negrul scopul propus, ținînd seama de faptul că pîlonul apărării poziției albului este calul din „g4” și de faptul că negrul nu-și poate pierde timpul cu mutări ca 1...Nf4, deoarece ar urma 2. D:e7, cu contrajoc: 1...T:g4! 2. f:g4 T:f1+ 3. Rg2 D:h2+ 4. R:f1 Dh1+ 5. Rf2 Nd4+ 6. Rg3 (la 6. Te3 Dh3) 6...Dg1+ 7. Rh3 (la 7. Tg2 Del+, ca în partidă) 7...Df1+ 8. Tg2 Dh1+ 9. Rg3 De1+ 10. Rh3 g5! (Mutarea aceasta a trebuit să fie prevăzută de negru atunci cînd a sacrificat calitatea!) 11. Tc2 (singura apărare) 11...Df1+ 12. Rh2! (Nu 12. Rg3 Dd3+ și nici 12. Tg2 Dh1+ 13. Rg3 Del+ etc) 12... Dg1+ 13. Rh3 Dh1+ 14. Rg3 Dd1!! (Acum albul pierde forțat; la 14. Tg2 urmează 14...De1+, iar la 14. Th2 urmează 14...Dg1+ 15. Rh3 De3+ 16. Rg2 Df2+; pierde și 14. Df7 din

cauza 14... Dd3+ 15. Df3 Ne5+ 16. Rg2 Dc2+ etc) 15. Tc3 Dg1+ 16. Rh3 Df1+ 17. Rg3 Nf2+ 18. Rf3 Ng1+ și albul a cedat, deoarece nu poate para matul.

Sînt întîlnite în practică și cazuri cînd sacrificiul de calitate nu urmărește un avantaj material direct sau atac de mat, ci obținerea unui avantaj pozițional, care să ducă în cele din urmă la cîștigul partidei. Desigur, jucătorul care face un asemenea sacrificiu trebuie să aibă în primul rînd mult discernămint și să aibă format la un grad superior simțul aprecierii obiective a posibilităților poziției sale. Un exemplu de acest fel îl constituie sfîrșitul partidei Becker—Korody, jucată în 1935 la Tatatovaros (vezi diagrama III).

Albul, la mutare, este cel care se decide să dea un turn și a jucat astfel: 1. T:f6! g:f6 2. Tf1 f5 (O încercare de a-și elibera poziția; după 2... Nb7 3. Cf5 blocada ar fi fost completă, iar la 2...e4 ar fi putut urma 3. T:f6 Nb7 4. Cf5! Rh8 5. T:d6 cu avantaj decisiv) 3. C:f5 f6 4. Tf3! Rh8 (Regele negru nu se poate refugia prin „f7” din cauza 5. Tg3) 5. e4 Nb7 6. C:d6 Nc8 7. a3! (Împiedică eliberarea prin Tb6 și d6) 7...Tb6 8. c4 b:c4 (8...T:d6 9. c5!) 9. C:c4 Tb8 10. Rf2 și negrul a cedat.

În încheiere, oferim spre studiu încă un exemplu, de astă dată cu dublu sacrificiu de calitate. Poziția (diagrama IV) a survenit într-o partidă Rossolimo—Nestler, Veneția, 1950, și este citată în cartea turneului, cu ample analize semănate de marele maestru A. Kotov. Albul a continuat strălucit cu 1. T:f6! N:f6 2. T:f6 g:f6 3. Cd5! (Acum albului îi lipsesc ambele turnuri, dar poziția sa conține neînchipuite posibilități de cîștig, pe care negrul cu greu le poate para. Marele maestru Kotov dă aici următoarea analiză: 3...Dd6 4. Dh5! cu amenințarea 5. Dh6, la care nu există apărări suficiente; de exemplu:

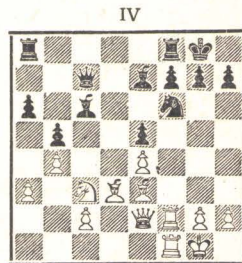
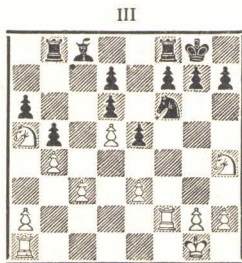
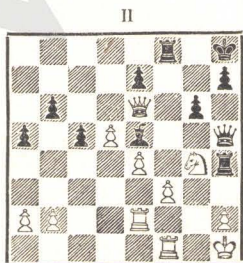
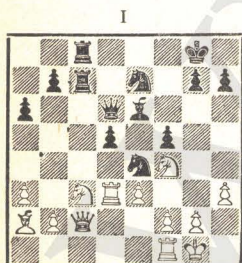
- 4...Rh8 5. Nc5! De6 6. Ne7!! și cîștigă
- 4...f5 5. Nc5! De6 6. Dg5+ Rh8 7. N:f8 Dg6 8. D:g6 h:g6 9. Nc6 și albul trebuie să cîștige
- 4...N:d5 5. e:d5 și împotriva amenințării de mat pe „h7” negrul nu are nimic bun: 5...f5 6. N:f5 Tfc8 7. N:c8 și 8. Dg4+ etc.; 5...e4 6. N:e4 f5 7. N:f5 h6 8. Dg4+ Rh3 9. Nd4+! f6 10. Dg5 Ta7 11. D:h6+ Rg8 12. Ne6+ Ta7 13. N:f6 și mat pe „h8”; 5...f5 6. N:f5 h6 7. N:h6 Df6 8. Dg4+ Rh8 9. Ng5 Dg7 10. Nf6!! D:f6 11. Dh5+ și mat în două mutări
- 4...Tae8 5. Nc5 Dd8 6. N:f8 N:d5 7. Dh6+ T:f8 8. e:d5 și mat în două mutări
- 4...Tfe8 5. Nc5! Dd8 6. Nb6! Dd6 7. Nc7! Df8 8. C:f6+ Rg7 9. Nd6!! și albul cîștigă

În partidă negrul a jucat 3...N:d5! (cel mai bine) și apoi a urmat: 4. Dg4+ Rh8 5. Df5! (O mutare frumoasă, care creează două amenințări: 6. e:d5 cu mat la „h7” și 6. D:f6+ urmat de 7. Nh6 și mat pe „g7”) 5...Tg8! 6. D:f6+ Tg7 7. Nh6 Tag8 8. e:d5? Dc3! 9. Rf1 Dd4? (Trebuia 9...Dai+ 10. Re2 Dg1!) 10. d6 Dd5 11. Nf5 D:g2+ 12. Re1 Dg1+ 13. Rd2 Df2+ 14. Rcl Dg1+ 15. Rb2 Dd4+ 16. Rb1 Dd1+ 17. Rb2 Dd4+ 18. Ra2 Dd5+ 19. Ra1 Dd1+ 20. Ra2 Dd5+ 21. Rb1 Dd1+ 22. Rb2 Dd4+ remiză prin repetarea mutărilor.

În concluzie, se poate afirma că turnul contra unei figuri ușoare constituie un avantaj atunci cînd partea adversă nu are nici o compensație pozițională.

Superioritatea teoretică a „calității” poate fi adesea insuficientă și infirmată de practică în anumite poziții, mai ales în mijlocul partidei, cînd o piesă ușoară (nebul sau cal) este bine postată și controlează cîmpurile slabe ale adversarului, permițînd începerea unui atac ce poate compensa pierderea calității. Avînd în vedere toate aceste posibilități, jucătorul ce intenționează să sacrifice calitatea poate face acest lucru numai dacă este sigur că poziția ce rezultă îi este favorabilă. Și, ceea ce este mai important, jucătorului i se recomandă să nu se lase stăpînit de ideea că dispariția unui turn de pe tablă este un dezavantaj și să analizeze bine consecințele sacrificiului la care se decide, astfel ca poziția rezultată să-l justifice pe deplin.

TRAIAN ICHIM, antrenor

ACTIVITATEA ȘAHISTĂ ÎN ȚARĂ

Pe linia reorganizării mișcării de cultură fizică și sport

Conferința comisiei orașenești de șah din București

În luna septembrie a avut loc în sala de ședințe a colectivului „Sănătatea” conferința comisiei orașenești de șah, consacrată analizării activității șahiste din Capitală în ultimii doi ani și alegerii noului activ al acestei comisii.

Din discuțiile purtate în jurul dării de seamă a comisiei au reieșit nu numai realizări importante ale mișcării șahiste din București în perioada parcursă, dar și o serie de lipsuri care au fost obiectul unor aspre critici din partea celor prezenți la conferință.

Trecând peste greutățile obiective care au întârziat apariția rezultatelor pozitive în muncă, spre exemplu în ce privește clasificările jucătorilor, conferința a discutat în mod critic lipsurile care s-au datorat comisiei de șah în ansamblu și fiecărui membru al ei în parte. Au fost scoase în evidență lipsa de operativitate în rezolvarea unor sarcini concrete care a dus la amânarea unor competiții, ca de exemplu: campionatul Capitalei individual la fete și băieți, meciul revanșă dintre echipele feminine ale orașelor București și Arad. Au fost vii discutate lipsurile comisiei în munca de creștere a elementelor tinere, atât la fete cât și la băieți, subliniindu-se în special activitatea slabă a resortului feminin aflat sub conducerea jucătoarei I. Siegler.

Dacă în munca unor comisii s-au manifestat lipsuri, este fără îndoială că acestea s-au datorat slabei legături dintre comisia orașenească de șah și colective. În privința aceasta sînt grăitoare cifrele: în București la data desfășurării conferinței existau numai 72 secții de șah, cifră cu totul nesatisfăcătoare în comparație cu cele peste 100 secții existente în orașul Cluj. Aceasta mai însemnează, și acest lucru a fost subliniat, că directivele UCFS în privința reorganizării mișcării de cultură fizică și sport nu au găsit un suficient ecou în munca comisiei orașenești de șah.

Rezultatele cele mai bune ale comisiei au fost obținute de către comisia de competiții și clasificări și de către comisia de arbitri, cu toate că și aici au fost neglijate unele aspecte, și anume clasificarea jucătoarelor și nesancționarea unor arbitri incorecți.

În cadrul discuțiilor conferinței s-a luat atitudine împotriva comportărilor străine de morală sportivului de tip nou ale unor arbitri și activiști din Capitală, propunându-se sancționarea lor. Ca urmare, a fost radiat din corpul arbitrilor G. Rozescu, pentru

grave abateri de la morală sportivă, iar arbitrul Dragomir Niculescu a fost retrogradat, pentru manifestări de vedetism și carierism, de la categoria I la categoria a II-a.

Ample discuții s-au purtat în privința obiectivelor de viitor ale noii comisii, în lumina realizărilor și lipsurilor înregistrate. Noua comisie este formată din următorii: Gr. Sfetcovici-președinte, D. Munteanu, I. Berbecaru, D. Lupovici, Margareta Teodorescu, G. Negrea, N. Olaru, L. Țucă, L. Popovici și O. Niculescu-membri.

În planul de măsuri adoptat figurează multe obiective nerealizate în întregime de vechea comisie. Accentul muncii va cădea în primul rînd pe atragerea jucătorilor spre practicarea organizată a șahului, prin înscrierea a cît mai mulți din ei în Uniunea de Cultură Fizică și Sport. Creșterea cantitativă a jucătorilor de șah trebuie însă însoțită simultan și de ridicarea continuă a nivelului lor de joc, or aceasta nu se poate realiza decît printr-o îmbinare armonioasă a muncii tuturor membrilor comisiei.

D. C.

Conferințele pentru alegerea comisiilor de șah ale regiunilor Stalin și Timișoara

Nu de mult s-a parcurs o nouă etapă din acțiunea de reorganizare a mișcării noastre șahiste. Este vorba de conferințele ce s-au desfășurat în toate regiunile pentru alegerea noilor comisii și a delegaților pentru conferința Federației Romîne de Șah.

Astfel au avut loc conferințele comisiilor de șah ale regiunilor Timișoara și Stalin, două din cele mai importante centre șahiste din țară. Desfășurate în spiritul învățămintelor Plenarei C.C. al P.M.R. din 9—13 iunie 1958, aceste conferințe au prilejuit discuții vii, care vor influența fără îndoială în bine activitatea șahistă din aceste regiuni.

În dările de seamă prezentate în cadrul acestor conferințe, precum și în dezbaterile ce-au avut loc pe marginea lor, au fost evidențiate o seamă de realizări care arată că activitatea șahistă de masă este în continuă creștere; participarea masivă a șahiștilor din regiunea Timișoara la campionatul regional (1132 jucători clasificați, de la categoria a V-a pînă la maeștri), frumoasele perspective ale șahului feminin din Arad, care dispune de o puternică echipă, în continuă înflorire, pînă la elemente tinere sînt numai cîteva indicii în această privință.

În regiunea Stalin mai persistă unele lipsuri în munca de organizare a competițiilor șahiste, fapt care nu s-a întîmplat în regiunea Timișoara, unde activitatea competițională a fost foarte rodnică pe parcursul ultimilor ani.

Lipsurile cele mai importante în activitatea celor două comisii s-au manifestat în primul rînd în munca de

instruire și de ridicare a măiestriei sportive, în deosebi la fete. De pildă, Clubul Sportiv Universitar din Timișoara nu dispune de jucătoare de valoare în secția de șah, ceea ce explică transferul jucătoarei Clara Friedman din Arad în această localitate. Fenomenul acesta de nedorit are la bază slaba muncă a comisiilor în vederea mării continue a numărului de jucători clasificați. Tot de aici pornește și insuficienta preocupare pentru ridicarea elementelor tinere, în special în regiunea Stalin, unde lipsa juniorilor este un fapt de mult constatat.

Slaba activitate a comisiei de șah a regiunii Stalin s-a datorat în mare parte lipsei unui plan concret de muncă. Comisia nu a controlat și nu a îndrumat organele raionale nici prin deplasări directe, nici prin instrucțiuni scrise. Din acest motiv, la un moment dat comisia regională avea profilul unei simple comisii orașenești.

Delegații la conferințe au ales, după o matură chibzuință, noile comisii regionale de șah, formate din cei mai deștepți activiști, care au dovedit dragoste de muncă, perseverență și atașament față de mișcarea șahistă. Planurile de perspectivă adoptate cu acest prilej prevăd o serie de măsuri și mijloace, care au scopul de a îmbunătăți activitatea șahistă în aceste regiuni, să dezvolte mai departe cuceririle obținute și să înlăture lipsurile existente.

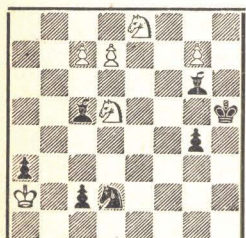
F. Hartman, secretar general al Federației Romîne de Șah

Studii și probleme

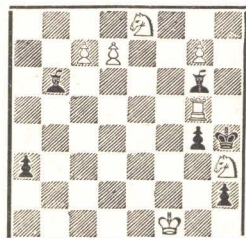

V. Korolkov
Premiul I-II „64“, 1937

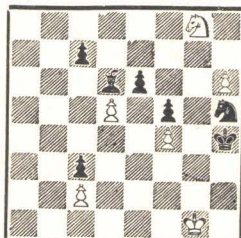
I Alb câștigă

T. Gorghiev
Inedit
dedicat lui V. A. Korolkov

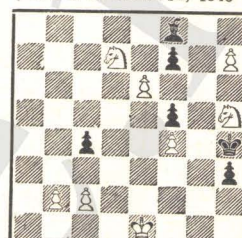
II Alb câștigă

R. Alexandrov
Premiul III
„Șahmatî v S.S.S.R.“, 1935

III Alb câștigă

V. Korolkov
Menț. 3, conc. Comit.
c. f. s. Sverdlovsk, 1946

IV Alb câștigă

Gorghiev și Korolkov analizează...

Cititorii „Revistei de Șah“ au avut desigur prilejul să cunoască acest celebru studiu de V. Korolkov (diagr. I). Ultima oară el a fost reprodus în nr. 12/1957 al revistei. Ideea studiului este deosebit de interesantă, ceea ce explică firește renumele său. Pentru a împlini enunțul cerut de autor, este nevoie de prezența pe tablă a 5 cai albi... Reamintim soluția: 1. Cf4+ Rh6 (1...Rh4 2. d8D+) 2. g8C+ Rh7 3. Cg6+Rh6 4. C:g4+ Rh7 5. Cef6+ Rg7 6. Ce6+ Rf7 7. d8C+ Re7 8. c8C mat!

Consider totuși regretabil că o asemenea idee remarcabilă n-a putut fi exprimată într-o formă mai artistică, fără mulțări forțate. De aceea am considerat ca o datorie să încerc o reconstruire a studiului, rezultat care se poate vedea în diagrama II. Noul studiu îl trimite spre participare la concursul internațional al „Revistei de Șah“ 1958. Dată fiind complexitatea variantelor sale, socotesc util să le descriu pe larg, de la început.

În poziția inițială există o serie de curse: 1.Th5+? este respins de 1...Rg3! 2.Cf4 (mai slab 2.Cf2 N:f2 sau 2. Cg5 N:h5) 2...a2 3.d8D (3.Ce2+Rf3; 3. c8D a1D+!) 3...h1D+! 4T:h1 a1D+ 5.Re2 De5+! 6.Rd2 Db2+ 7.Re1 Df2+ 8.Rd1 Dc2+ remiză; 1.Cf2? N:f2 2.Rg2 a2 3.Ta5 h1D+ 4.R:h1 Ne4+ 5.Rh2 g3 mat; 1.T:g4+? R:g4 2.Cf2 N:f2 3.R:f2 (3.Rg2 h1D+) 3...h1D 4.d8D (c8D Df3+) 4...Df3+ 5.Re1 De3+ 6.Rd1 Db3+ 7. Re2 Dc4+ 8.Re1 De4+ remiză. 1.Re2? h1D 2. Th5+ Rg3 remiză.

Soluția începe cu 1.Rg2! pentru a lua sub control importantul cîmp g3. Cea mai bună continuare a negrului este 1...h1D+! (1...g:h2+ 2.R:h2 a2 3.d8D; 1...a2 2.Th5+ 2.R:h1 a2 3.Rg2! (Regele negru se așază din nou sub șah; nu 3.Rh2? N:c7+ 4.C:c7 a1D) 3...a1D (Mai slab 3...g:h+ 4.Rf3! a1D 5.Tg4+ Rh5 6.Th4+ R:h4 7.d8D+ Rh5 8.Cf6+ Rh6! 9.Dh8+ Rg5 10.Ch7+! Rh5! 11.Cf8+ Rg5 12.Ce6+ Rf5! 13.D:h3+ Re5 14.Dg3+ Rd5 15.Cf4+ Rd4 16.Df2+ câștigă) 4.Th5+! R:h5 5. Cf4+ Rh6 6.g8C+! Rh7 (6...Rg5 7.d8D+) 7.Rf6 Rh6! (In colț așteaptă matul...) 8.C:g4+ Rh7 9. Cef6+ Rg7 10.Ce6+ Rf7 11.d8C+! Re7 12.c8C mat.

În poziția propusă de noi, soluția începe cu o mutare „liniștită“, după care urmează un sacrificiu de turn.

T. B. GORGHIEV
Dnepropetrovsk

N.R. Problema considerării studiului reconstruit de Gorghiev ca lucrare originală și putînd deci lua parte la concursul nostru cade în competența exclusivă a arbitrilor concursului, V. Halberstadt.

În studiul din diagrama III, albul câștigă prin următoarea interesantă manevră: 1.h7 Nc5+ 2.Rh2 Nd4 3.d:e Nh8 (Nebunul traversează „cîmpul critic“ g7) 4.e7 Cg7 5.Cf6 c6 6.Rg2 c5 7.Rh2 c4 8.Rg2 și acum negrul pierde din cauza zugzwangului: regele său se află în poziție de pat, iar nebunul este „întemnițat“, ceea ce obligă calul să părăsească de sub control cîmpul de transformare al pionului alb e7. Este o bună ilustrare a temei Seeberger.

Faptul că în poziția finală nebunul negru nu poate participa la joc prezintă desigur interes, dar efectul artistic este micșorat de prezența la h7 a pionului alb. Trebuind să împiedice transformarea, nebunul n-ar fi participat practic la joc nici chiar dacă ar fi fost liber în mișcări. Firește, fără pionul h7 conținutul studiului ar fi mult mai profund, paradoxal chiar. Este tocmai ceea ce cred că am realizat, în poziția următoare (diagr. IV).

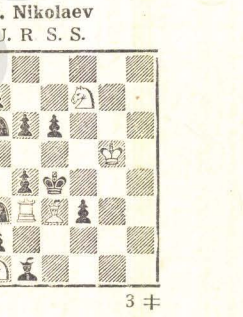
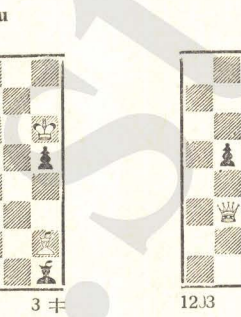
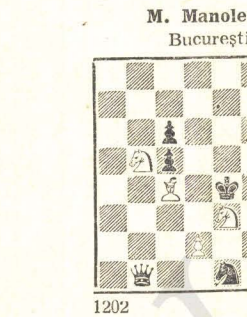
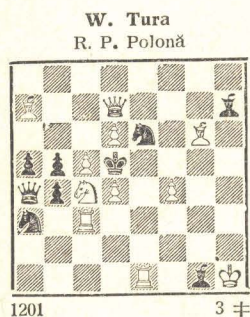
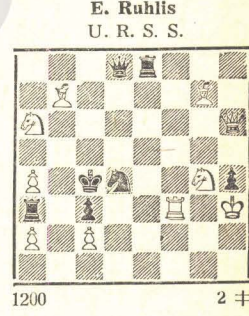
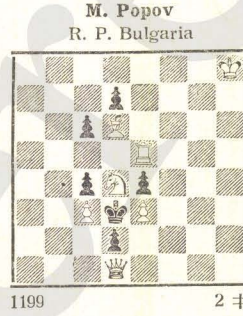
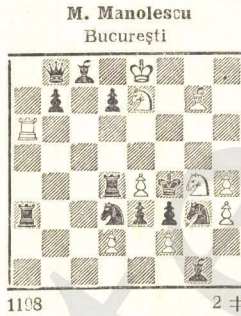
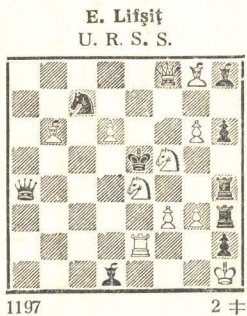
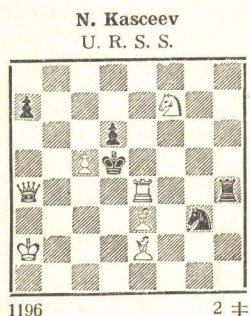
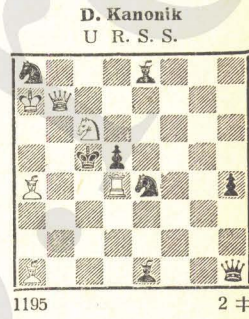
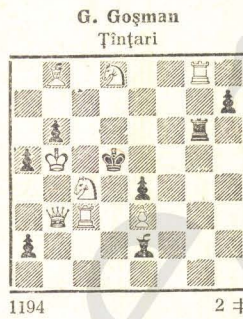
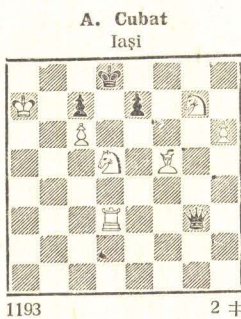
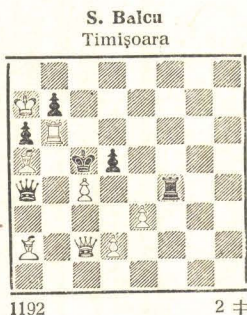
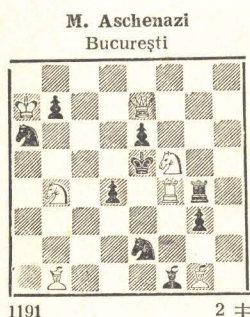
Soluția ultimului studiu începe cu 1.Rf2. De remarcat că în poziția inițială albul are la dispoziție mai multe încercări demne de analizat, insuficiente însă pentru câștig, două dintre ele ducînd la poziții finale de șah etern: 1.h8D? h2 2.C:f8 (2.D:f8 h1D+ 3.Rd2 Dd5+ 4.Rc3 f:e 5.De7+ Rh3 remiză) 2...h1D+ 3.Rd2 Dd5+ 4.Rc3 f:e 5.Dh6 Da5+ 6.R:c4 Dd5+; sau 1.Rf1? Ng7 2.e7 Cg3+ 3.Rg1 Nd4+ 4.Rh2 Cf1+ 5.Rh1 Cg3+ etc. După prima mutare a albului, apărarea principală constă în 1...Ng7 (Nu prezintă pericole pentru alb 1...h2 2.Rg2 h1D+ 3.R:h1 Ng7 4.e7 Rh3 5.c3 Cg3+ 6.Rg1; dacă negrul încearcă 2...C:f4+ urmează 3.R:h2 Cg6 4.C:f8 Ch8 5.e7 câștigă). 2.e7 Nd4+ (Un șah intermediar extrem de important. Dacă 2...Cg3, atunci 3.e8D Nd4+ 4.Rf3 h2 5.h8D+ N:h8 6. D:h8+ Ch5 7.Rg2) 3.Rf3 (Rău este 3.Rf1? din cauza 3...Cg3+ și 4...h2, iar la 3.Re2? urmează 3...h2 4.e8D h1D) 3...h2 4.Rg2 h1D+! 5.R:h1 Rh3 6.h8D N:h8 (Și în acest studiu, nebunul traversează „cîmpul critic“) 7.c3 (Prea devreme ar fi 7.e8D? căci urmează un mat în 3 mutări; dacă 7.Rg1? atunci 7...Nd4+! 8.Rf1 Cg7) 7...Cg7 (Aci se poate observa că dacă în locul mutării din text albul ar fi jucat 2.e:f, acum negrul ar dispune de apărarea 7...Ng7) 8.Cf6 Rg3 (Negrul este în zugzwang. În comparație cu studiul precedent, aici poziția regelui negru este mai liberă; totuși pierde și 8...Rh4 9.Rh(g)2 9.Ch5+ C:h5 10.e8D și albul câștigă.

V. KOROLKOV
maestru al sportului din U.R.S.S.
Leningrad

Probleme

Concursul nostru internațional, 1958

Arbitri: 2 mutări A. Ellerman (Buenos Aires)
3 mutări L. Loșinski (Moscova)

1135 — I. Cămăraș. 1. Tb7—b6 ! (2. Tc6) 1...Ce6 ad libitum 2. Cd3 ; 1...Cf4 ! 2. De3 ; 1...Ce4 ad lib. 2. Cd7 (2. Cd3 ?) ; 1...Cf6 ! 2. Ne7. O problemă cu strategie bogată : combinarea apărării prelungite efectuată de cei doi cai negri cu tema antidual.

1136 — A. Cubat. Curse tematice : 1. Dd4 ? (2. D:e5)...C ad lib. 2. D:d7 1...d6 ! 2. ? ; 1. Dd6 ? C ad lib. 2. D:d7 ; 1...Cf3 ! 2. ? . Soluția : 1. Db4—e7 ! (2. D:e5) 1...C ad lib. 2. D:d7 ; 1...Cg6 2. Th5 ; 1...Cf3 2. De4 ; 1...d6 2. De6. Într-o formă economică sînt prezentate trei teme : corecție albă, apărare prelungită și efecte antidual.

1137 — A. Dombrovskis. Joc aparent : 1...Nd6 2. Ch6 ; 1...Td6 2. Ce5. Soluția :

DEZLEGARI PROBLEME

1. Nf4—d6 ! (2. Nc8 sau 2. Tf4) 1...N:d6 2. Dd7 ; 1...T:d6 2. Dg1 ; 1...Dc4 2. Tf4 ; 1...D:d2 2. Nc8.

1138 — G. Goșman. 1. Nf6+ ? Re6 ; 1. Nf4+ ? Re4. Soluția : 1. Da7—c7 ! (2. D:d6) 1...Cad lib. 2. Dc3 (mat schimbat față de jocul aparent unde la 1...C ad lib. era pregătit 2. Dd4) 1...Ce6 2. Nf6 ; 1...Ce4 2. Nf4. Problema înfățișează tema meciului Franța F.S.G.T.—R.P.R. : maturile nu sînt posibile în poziția inițială din cauza apariției a cel puțin unui cîmp de refugiu pentru regele negru, ele devenind reale după cheie, ca urmare a autoblocării acestor cîmpuri.

1139 — A. F. Ianovici. Joc aparent :

1...Tf4 2. Cg3 ; 1...Te5 2. Cd6 ; 1...Tg6 2. Dd4. Cursă : 1. Dd6 ? Te5 ! Soluția : 1. Dd8—c7 ! (2. Cg3) 1...Te5 2. Cd6 ; 1...d2 2. Dc2.

1140 — P. Petkov. Curse : 1. Cf2 ? g1D 2. Th3 ; 1...g1C 2. Cg4, dar 1...Rg1 !. 1. Da4 ? g1D 2. Dh4 ; 1...g1C 2. Df4, dar 1...Rg1 !. 1. Da5 ? g1D 2. Dh5 ; 1...g1C 2. De5, dar din nou 1...Rg1 respinge. Soluția : 1. Da1—a6 ! (zugzwang) 1...g1D 2. Dh6 ; 1...g1C 2. Dd6. Tema Zagoruiko în interpretarea care i se dă în ultima vreme, adică fără introducerea unui joc aparent, cum este înțeleasă în cele mai multe cazuri. Realizarea tînrului problemist bulgar se remarcă prin numărul curselor și prin forma deosebit de economică.

Primul congres internațional al problemiştilor

Problemistica a avut multă vreme soarta de cenușească a jocului de șah. Doar în puține țări existau în trecut organizații naționale cit de cit active, iar pînă la cel de-al doilea război mondial apăreau în întreaga lume numai cîteva reviste speciale pentru probleme. Intrucitva mai bogată, dar totuși cu caracter intîmplător, era activitatea competițională individuală, care cuprindea în special concursuri internaționale de compoziție organizate de reviste din diverse țări. Cit

privește activitatea internațională competițională pe echipe, rar de tot se organizau meciuri de compoziție interțări, iar o uniformizare a regulamentelor de concursuri și a diferitelor reguli în materie de compoziție nu s-a putut face.

După cel de-al doilea război mondial au început să apară mai multe reviste de probleme, legăturile dintre problemiştilor din diferite țări s-au dezvoltat și s-au pus bazele unei organizații internaționale (I.P.B. — „In-

ternational Problem Board"). Această organizație, datorită unei anumite orientări, n-a cuprins însă pe problemești din țările socialiste și din alte țări. I.P.B., care n-a avut un statut recunoscut de federațiile de șah din toate țările, n-a fost inițiator de concursuri și n-a luat atitudine fermă față de unele încercări de a organiza campionatul mondial de compoziție pe baza punctelor obținute la diverse concursuri neconcludente și cu caracter local — criteriu care îi avantajează net pe problemești din S.U.A. și alte țări occidentale, la dispoziția cărora stăteau concursuri mici, de slabă calitate, de unde obțineau sumedenie de puncte.

În ultimii ani, prin trecerea activității internaționale problemistice la F.I.D.E., problemistica a căpătat un statut oficial, unanim recunoscut, și s-a creat posibilitatea organizării unei ample activități competiționale. Comisia de probleme și studii de pe lângă F.I.D.E. cuprinde acum într-un singur organism pe compozitorii de probleme și studii din toate țările.

Primul congres internațional al problemeștilor s-a desfășurat la Piran (Iugoslavia) între 6 și 13 septembrie. Pentru a ne da seama de importanța acestei întâlniri, e suficient să arătăm că ea s-a bucurat de participarea a 50 de problemești din 21 de țări!

În cadrul congresului au fost create patru comisii principale: a) codificare; b) organizare de concursuri; c) studii; d) terminologie; pe lângă acestea au fost formate mai multe subcomisii.

La congresul problemeștilor au fost discutate numeroase chestiuni importante. Între hotărârile luate se numără cele referitoare la un nou cod de compoziție, cele refe-

ritoare la organizarea campionatului mondial și olimpic, pe echipe și individual, și cele referitoare la condițiile de decernare a titlului de maestru internațional în domeniul compoziției. În ceea ce privește campionatul olimpic pe echipe, care va fi organizat odată la trei ani, s-a hotărât ca fiecare țară să se prezinte cu câte o formație alcătuită din patru membri. Arbitrajul va fi asigurat de către o comisie formată din cei mai proeminenți compozitori din lume. Campionatul mondial pe echipe va fi inițiat tot la trei ani odată, în trei grupe. La campionatul mondial de compoziție individual, participanții vor putea prezenta un număr nelimitat de lucrări. Arbitrajul va fi asigurat de o comisie de arbitri, iar premiile vor consta din cupe, diplome și alte obiecte.

Prezintă interes și felul în care va fi acordat de acum înainte titlul de maestru internațional. Odată la trei ani, F.I.D.E. va edita un album cu cele mai bune probleme publicate în acest răstimp, iar o comisie specială va acorda autorilor celor mai bune lucrări titlul de maestru internațional. La congresul de la Piran a fost acordat acest titlu de cinste cunoscuților problemești A. O. Herbstman (U.R.S.S.), A. Ellerman (Argentina), C. S. Kipping și C. Mansfield (Anglia).

În felul acesta hotărârile Congresului de la Piran creează premisele unei activități problemistice internaționale bogate, la care, desigur, și problemești din țara noastră sînt chemați să participe. Și sperăm că această participare se va solda cu cât mai frumoase rezultate.

U. Fr.

În lumea dolarului

CRIZA...

Recentul Congres al Federației Internaționale de șah desfășurat la Dubrovnik a avut o bogată ordine de zi. Printre punctele discutate a fost și acela al admiterii de noi membri în F.I.D.E.

Congresul trebuia să-și dea asentimentul ca în familia celor 56 de federații să fie primite organizațiile șahiste din Tunis, Pakistan și Monaco. Și dacă cererile primelor două nu au întâmpinat obstrucții, în schimb cea a principatului de Monaco a ridicat obiecții din partea delegatului Franței. Acesta a luat cuvîntul, arătînd că datele înaintate Congresului nu corespund realității: „Monaco, spunea el, are nu 40 de jucători cum se afirmă în acte, ci numai 30” și a propus ca principatul să fie inclus în Federația franceză.

În acel moment, însă, cineva a remarcat că în patria lui Philidor șahul este astăzi atît de slab dezvoltat, încît n-ar fi o greșeală ca Federația franceză să fie inclusă în cea din... Monaco.

Într-adevăr, Franța n-a mai găzduit de foarte multă vreme un turneu internațional. Întreaga viață șahistă a țării pulsează într-una sau două cafele din Paris, iar cei mai buni jucători profesioniști părăsesc țara pentru a fugi de spectrul șomajului.

Franța urma să organizeze în acest an turneul candidaților la titlul de campioană a lumii. Federația de specialitate a anunțat că din lipsă de fonduri nu-și va putea respecta obliga-

ția. Nici pînă acum nu a fost stabilit locul de desfășurare a acestei importante competiții. La Dubrovnik, președintele F.I.D.E., Folke Rogard s-a adresat milionarilor Dierman (Belgia) și Dal Verme (Italia), prezenți la Congres, întrebîndu-i dacă n-ar fi dispuși să ofere găzduire doamnelor. Răspunsul a fost foarte scurt și același din partea amîndorura:

— Criză!...

PUȚINĂ MODESTIE NU STRICĂ...

Cu mulți ani în urmă, Miguel Najdorf declara cu emfază în presă: „În scurt timp voi ajunge campion al lumii!”.

Dar iată că sîntem în 1958 și numele lui Najdorf nu figurează nici măcar pe lista pretendenților la titlu, din rîndul cărora va fi desemnat anul viitor adversarul lui Botvinnik. Mai mult chiar, șahistul argentinian nu s-a numărat nici printre participanții la turneul interzonal de la Portoroj, competiție în care n-a reușit să se califice.

Astfel Najdorf trebuie să amîne din nou (pentru a cita oară?) îndeplinirea promisiunii sale. Teoretic el ar putea să întâlnească într-un meci pe campionul lumii abia în 1963. Dar, să nu uităm, marele maestru va fi atunci trecut de 55 ani.

Interesant de arătat că tînărul și foarte talentatul șahist sovietic Mihail Tal nu s-a lăudat niciodată că va ajunge campion al lumii, deși a cîștigat de două ori consecutiv titlul de campion al U.R.S.S. Dimpotrivă, cînd

ziariștii l-au întrebat ce părere are despre posibilitatea de a-l înfrîna pe Botvinnik, Tal a răspuns:

„E greu drumul spre vîrfurile piramidei șahiste...”.

Și iată-l acum aproape de pisc, participînd la turneele candidaților. Najdorf ar avea ce să învețe din atitudinea lui Tal. Puțină modestie nu strică...

PE PLACUL LUI FORRESTAL...

Caracterul eminent pasnic al șahului a avut darul să supere pe unii. Anumite persoane de peste ocean, cu mintea prea înfierbîntată de propaganda războiului rece, au emis părerea că în această formă „liniștită” sportul minții nu are sens.

„Să facem în așa fel — și-au zis ei — ca pînă și nevinovatul șah să amintească de război, să ridice febra războiului!”.

Soluția a fost curînd găsită și în S.U.A. au apărut... noi piese de șah. Ele nu seamănă nici cu clasicele figuri „Staunton”, nu amintesc stilul baroc al pieselor vieneze sau siluetele fine ale figurinelor orientale sculptate din fildeş. În noul șah american — omologat de federația S.U.A. — dama este înlocuită printr-o... bombă H, turnul reprezintă o rachetă, calul o stație completă de radar.

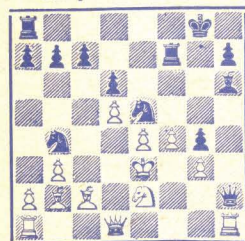
Mai rămîne, doar, ca în locul nebunului să apară bustul senatorului de tristă amintire Forrestal. Lui i-ar fi plăcut teribil să joace cu un astfel de șah...

V. Chiose

2007 acest lucru
128
188

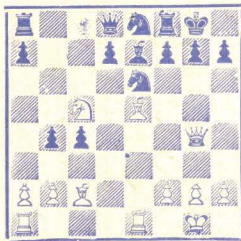
Combinatii partide scurte

Nejmetdinov-Polugaevski
Camp. RSFSR, 1958

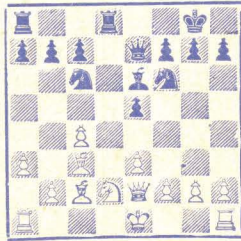
21 Cum continuă negrul atacul?

Bilek-Portisch
Balatonfüred, 1958

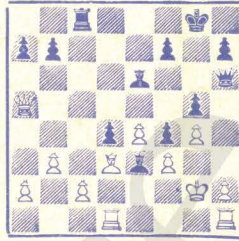
22 Poate juca albul
1. C:d7 D:d7 2. De4?

Emden-Barcza
San Benedetto del Tronto
1958

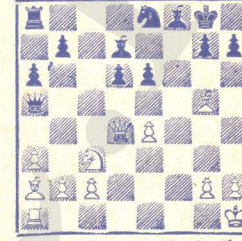
23 Negrul câștigă

Momo-Iazierbaum
Irkutsk, 1953

24 Negrul câștigă

Rossetto-Behrens
Mar del Plata, 1958

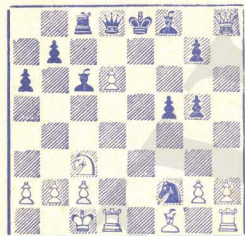

25 Cum continuă albul atacul?

194. APĂRAREA SICILIANĂ

G. Bastrikov N. Krogius
Campionatul RSFSR, 1958

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Cc3 d6 6. Ng5 e6 7. Dd3 (Deobicei aici se joacă 7. Dd2. Mutarea Dd3 a fost încercată de Keres și în general se joacă în legătură cu rocada mică la alb) 7...a6! ? (Deobicei negrul continuă cu 7...Ne7, de ex. 8. 0-0-0 0-0 9. Cb3 a5! 10. a3 a4 11. Cd4 h6 12. Nh4 Db6! Gheller-Toluș, al XVIII-lea campionat al U.R.S.S.) 8. 0-0-0 Nd7 9. f4 Tc8 (Negrul joacă la fel ca în varianta obișnuită, în care dama se află la d2, considerând, probabil, că diferența nu prezintă importanță) 10. C:c6 N:c6 11. f5 h6 12. Dh3! (Datorită poziției damei la d3, albul a putut înainta imediat f4-f5, iar acum mărește presiunea asupra punctului e6) 12...e:f5 (Deja negrul are de luptat cu mari dificultăți. La 12...Nd7 putea urma 13. e5!) 13.e5! (Deschiderea liniilor — acesta este scopul pe care-l urmărește albul, cu orice preț) 13...h:g5 (Negrul este acum obligat să dea calitate, dar aceasta nu este cel mai mic dintre rele) 14. D:h8 Cg4 15. e:d6 Cf2 (Vezi diagrama)

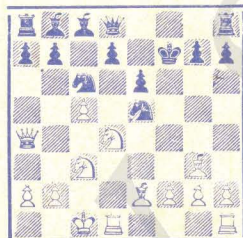

16. d7+. (Începutul unei frumoase combinații finale)
16...N:d7 17. Nb5!! a:b5 18. Thel+ și negrul a cedat.

195. DESCHIDEREA ENGLEZA

Sokolski Roizman
Campionatul Bielorusiei,
Minsk 1958

1. c4 Cf6 2. Cc3 e6 3. e4 c5 4. e5 Cg8 5. Cf3 Cc6 6. d4 c:d4 7. C:d4 C:e5 (Acceptarea sacrificiului de pion d4 albului un atac puternic) 8. Nf4 f6 9. Dd4 Nd6? (Duce la o poziție foarte înghesuită. Era mai bine direct Rf7) 10. Ng3 Nb8 11. 0-0-0 Rf7 12. Ne2 Ce7 13. c5 C7c6 (Vezi diagrama)

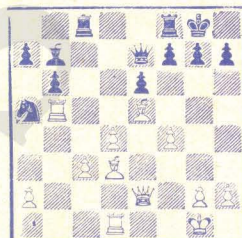
14. C:e6! (Un sacrificiu frumos care aduce regele negru în mijlocul tablei) 14... R:e6 15. f4 Te8 (Dacă 15...Cg6, atunci 16. f5 R:f5? 17. Cg4 mat) 16. f:e5 C:e5 17. Nh5 g6 18. Db3+ Rf5 (Sau 18... Re7 19. Cd5+ Rf8 20. C:f6! Te6 21. N:e5 N:e5 22. C:h7+ și 23. N:g6) 19. Thf1+ Rg5 20. Ce4+! R:h5 21. N:e5 negrul cedează.

196. GAMBITUL DAMEI

L. Pachman O. Neikrich
Portoroj, 1958

1. c4 Cf6 2. Cc3 e6 3. Cf3 d5 4.d4 c5 5.c:d5 C:d5 6.e3 (O altă posibilitate este aici 6. e4 C:c3 7. b:c3 c:d4 8. c:d4 Nb4+ etc) 6...Cc6 7. Nc4 C:c3 8. b:c3 Ne7 9.0-0 0-0 10.De2 (În cartea sa despre deschideri, Neikrich citează aici partida Botvinnik-Reshevsky din meciul U.R.S.S.—S.U.A., 1955, în care s-a jucat

10. Nd3 b6 11. Dc2 g6 12. Tfd1 C:d4 13. e:d4 Nb7 14. Nh6 Tfe8 etc) 10...b6 11. Td1 c:d4 12. e:d4 Ca5 13. Nd3 Nb7 14. Nf4 Dd5? (O greșeală gravă care permite albului să-și aducă un turn cu tempo pe flancul regelui. Trebuia jucat 14...Tc8) 15. Tab1 Tac8 16. Tb5 Dd8 17. Cg5 N:g5 18. N:g5 Dd6 19. Nf6! (Începutul atacului cu sacrificii. Acum la 19...g:f6 urmează 20. N:h7+ și mat cu dama și turnul pe coloanele „g” și „h”) 19...Df4 20. Ne5 Dg5 21. f4 De7 (Vezi diagrama)

22. N:h7+! (Din nou, clasicul sacrificiu la h7!) 22...R:h7 23. Dh5+ Rg8 24. N:g7! f5 25. Ne5 Ce4? (Mai frumos era sfîrșitul după 25...Dh7 26. Dg5+ Rf7 27. Df6+ Rg8 28. D:e6+ Df7 29. Dh6 Dh7 30. Dg5+ și cu trei pioni pentru figură albul ar fi continuat atacul) 26. Dg6+ negrul cedează.

SOLUȚIILE COMBINAȚIILOR

Nr. 21. — Maestrul Nejmetdinov a găsit aici o combinație profundă și foarte greu de calculat: 24...T:f4!! 25. T:h2 Tf3++ 26. Rd4 Ng7!! (Mutarea-cheie a combinației) 27. a4 (După aceasta negrul forțează matul. Era interesantă continuarea 27. Cg1, după care Nejmetdinov propune următoarea variantă: 27...T:g3 28. Ce2 Tf3 29. Cg1 Ced3+ + 30. Rc4 C:b2+ 31. R:b4 Nc3+ 32.

Ra3 b5! și acum, împotriva amenințării b5-b4 mat, albul are două continuări: 33. b4 a5 34. b:a5 Ce4+ 35. Rb3 C:a5+ 36. Ra3 Ce4++ și 37...Ta3 mat și 33. Dd4 N:d4 34. C:f3 Nc3! 35. b4 Ce4+ 36. Rb3 N:a1 și negrul are doi pioni în plus) 27...c5+ 28. d:c6 b:c6 29. Nd3 (Singura apărare) 29...Ce:d3+ 30. Rc4 d5+ 31. e:d5 c:d5+ 32. Rb5 Tb8+ și albul a cedat deoarece urmează mat în 2 mutări. O combinație grandioasă.

Nr. 22. — Albul a crezut că poate juca 1. C:d7? dar după 1...D:d7 a observat (prea târziu) că la 2. De4 urmează 2...Cg5! 3. D:a8 Cf6 și negrul câștigă. De aceea el a continuat cu 2. Tad1 și, bineînțeles, a pierdut repede.

Nr. 23. — Cu 1...Cd4! 2. e:d4 e:d4 3.Nb4 c5 4.N:c5 D:c5 negrul a realizat un schimb favorabil iar după 5. 0-0? d3! 6. N:d3 Dd4 albul a cedat deoarece pierde o figură.

Nr. 24. — Prin 1...N:g4 negrul a distrus apărarea de pioni a regelui a.b. Nebului nu poate fi luat deoarece după 2. f:g4 urmează 2...f3+ 3. Rf1 Dh3+ 4. Re1 Dh4+ 5. Rf1 Df2 mat. De aceea albul a jucat 2. h3 la care a urmat 2...N:f3+! 3. Rh2 (Nu merge 3. R:f3 din cauza 3... Dh5+, iar la 3. Rg2 T:c2+!) 3...Dh4 și albul a cedat.

Nr. 25. — În poziția din diagramă, care a survenit după 1.e4 c5 2.Cf3 d6 3. d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5. Cc3 a6 6. Nc4 e6 7. a3 Dc7 8. Na2 Cc6 9. 0-0 Ne7 10. Rh1 Nd7 11. f4 0-0 12. f5 C:d4 13. D:d4 Ce8 14. f:e5 f:e5 15. T:f8+ N:f8 16. Ng5 Da5, albul a continuat cu 17. Cd5! bazat pe faptul că negrul nu poate răspunde 17...e:d5 din cauza 18. N:d5+ Rh8 19. Tf1 Ce7 20. Nh6. În partidă a urmat 17... Tb8 18. Tf1 h6 19. Df2! h:g5 20. D:f8+ Rh7 21. Ce7 și negrul a cedat.